

ДОХОДИ ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ

ЗА 2021 РІК

ДОХІДНА ЧАСТИНА ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ.....	3
ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ	4
НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ	5
ПОДАТОК ТА ЗБІР НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	6
ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ.....	9
ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ.....	11
АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК.....	15
АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК З ПАЛЬНОГО.....	18
АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК З ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ.....	20
АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК З ЛІКЕРО-ГОРІЛЧАНИХ ВИРОБІВ.....	22
АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК З ТРАНСПОРТНИЙ ЗАСОБІВ.....	23
РЕНТНА ПЛАТА ЗА ВИДОБУВАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ.....	24
ВИКОНАННЯ ЗАГАЛЬНОГО ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ	27
ПОКАЗНИКИ ЗАГАЛЬНОГО ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ДО МИНУЛОГО РОКУ.....	28

ДОХОДИ ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ

- Головні факти -

У 2021 році доходи зведеного бюджету становили 1 662,3 млрд грн та зросли порівняно з 2020 роком на 285,7 млрд грн, або на 20,8%.

Зазначене зростання відбулось за рахунок росту податкових платежів на 317,1 млрд грн, при цьому сума неподаткових надходжень зменшилася на 31,8 млрд гривень.

Суттєве збільшення податкових надходжень у 2021 році проти 2020 року відбувалося за наступними джерелами:

- податок з доходів фізичних осіб внаслідок зростання середньомісячної заробітної плати;
- податок на прибуток від підприємств металургійного комплексу за рахунок значного росту світових цін на залізну руду;
- податок на додану вартість, що обумовлено позитивною динамікою у роздрібній торгівлі, поживавленню зовнішньоекономічної діяльності;
- рентна плата за користування надрами через стрімке зростання ціни на імпортований природний газ у II півріччі 2022 року.

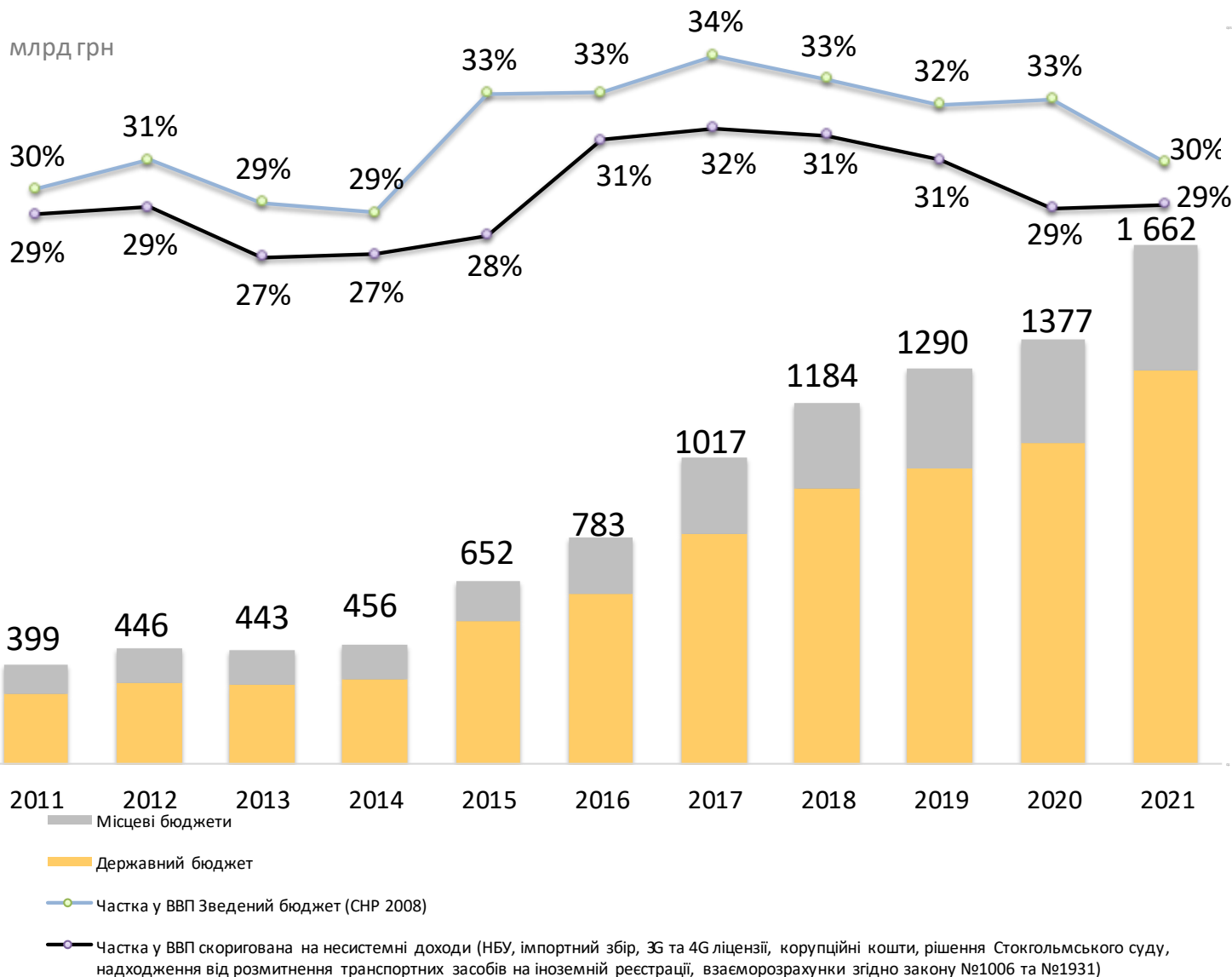
Неподаткові надходження суттєво зменшилися проти 2020 року за наступними джерелами:

- дивіденди та частина чистого прибутку внаслідок відсутності сплати дивідендів НАК «Нафтогаз України» за підсумками діяльності у 2020 фінансовому році та зменшення надходжень дивідендів від АТ КБ «Приватбанк»;
- перерахування коштів Національним банком (прибуток НБУ).

Також у 2021 році збільшилися доходи внаслідок прийняття Законів України:

- від 15.04.2021 № 1402 надійшло 2,3 млрд грн митних податків від розмитнення вживаних автомобілів на іноземній реєстрації, яким понад 5 років, що були ввезені на територію України до 31.12.2020 та перебували у митному режимі тимчасового ввезення або транзиту;
- від 02.12.2021 № 1931 надійшло 22,0 млрд грн рентної плати за видобування природного газу на фінансування субвенції з держбюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах (проведення взаєморозрахунків).

Доходи зведеного бюджету

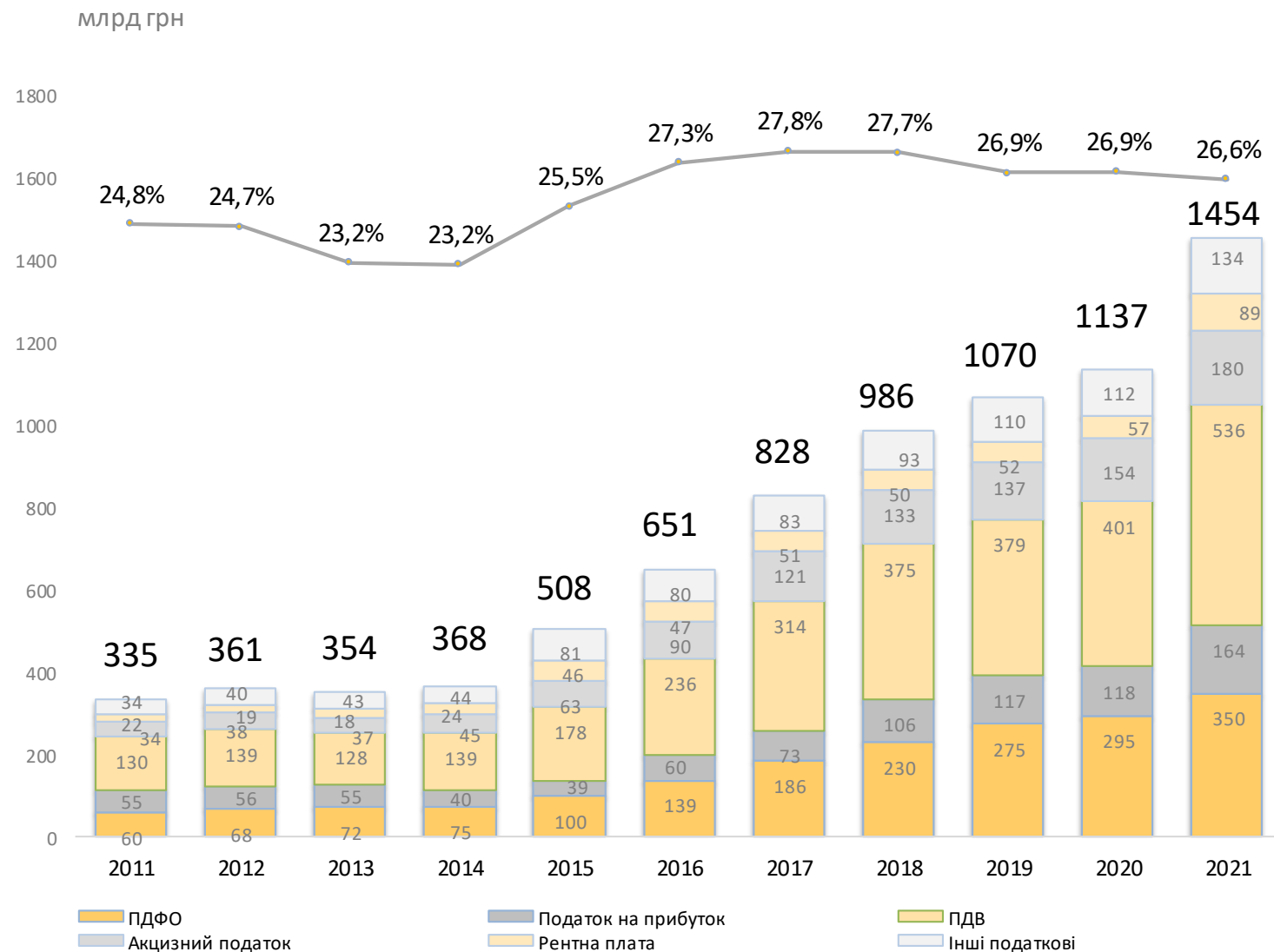

ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ

Податкові надходження до зведеного бюджету за 2021 рік в номінальному виразі зросли до 1 453,8 млрд грн (на 317,1 млрд грн, або на 27,9% р/р), при цьому частка податкових надходжень у ВВП залишається стабільною і становила у 2021 році 26,6% ВВП.

Збільшення надходжень в першу чергу обумовлено зростанням середньомісячної заробітної плати, позитивною динамікою у роздрібній торгівлі, поживавленням зовнішньоекономічної діяльності, ростом світових цін на залізну руду, середньої митної вартості імпортованого природного газу та середньої ціни реалізації газу, а також збільшенням ставок акцизного податку на сигарети та ТВЕНи.

Податкові надходження до зведеного бюджету та їх частка у ВВП

Джерело надходжень	Зростання/падіння за 2021, р/р	
Податок та збір на доходи фізичних осіб	+ 54,7 млрд грн	+18,5%
Податок на прибуток підприємств	+45,4 млрд грн	+38,3%
ПДВ (сальдо)	+ 135,9 млрд грн	+ 33,9%
Акцизний податок	+ 26,5 млрд грн	+17,2%
Рентна плата	+ 32,2 млрд грн	+56,4%

НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ ЗВЕДЕНОГО БЮДЖЕТУ

Сума неподаткових надходжень за 2021 рік до зведеного бюджету склала 202,6 млрд гривень.

Неподаткові надходження зменшилися на 31,8 млрд грн, або на 13,6% р/р:

- доходи від частини чистого прибутку та дивідендів за 2021 рік зменшилися на 59,5% р/р, або на 42,1 млрд грн. У 2021 році надходження від АТ КБ «Приватбанк» становили 19,4 млрд грн, а від НАК «Нафтогаз України» були відсутні, при цьому у 2020 році надходження від АТ КБ «Приватбанк» склали 24,5 млрд грн, НАК «Нафтогаз України» – 39,6 млрд грн (внаслідок отримання у грудні 2019 року 2,9 млрд дол США від ВАТ «Газпром» за результатами Стокгольмського арбітражу);

- кошти, що перераховуються Національним банком України відповідно до Закону України «Про Національний банк України» зменшилися на 18,3 млрд грн, або на 42,8% р/р.

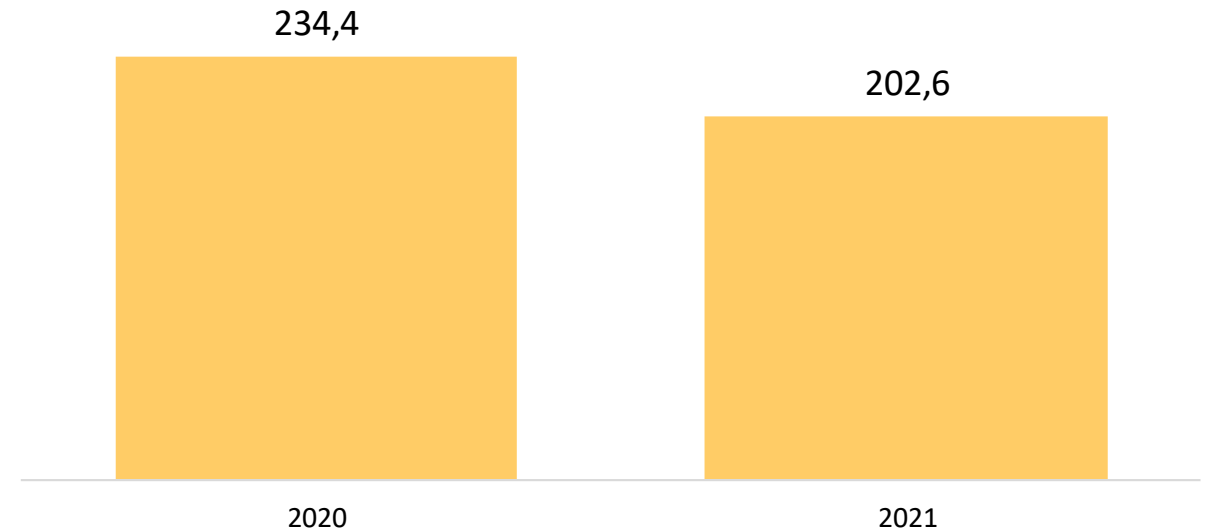
При цьому відбулося збільшення по таким надходженням:

- збори на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій (під час набуття права власності на легкові автомобілі, з операцій придбання нерухомого майна, з користування та надання послуг стільникового рухомого зв'язку, при поданні ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів на клеймування) збільшилися на 30,2% р/р, або на 2,9 млрд грн, в основному внаслідок суттєвого приросту імпорту транспортних засобів – на 50,6% р/р;

- власні надходження бюджетних установ зросли на 30,5% р/р, або на 25,1 млрд грн, зокрема за рахунок коштів, залучених Укравтодором під державні гарантії (у 2021 році Укравтодором було залучено 30,0 млрд грн проти 23,6 млрд грн у 2020 році).

Неподаткові надходження

млрд грн

Неподаткові надходження по найбільших сумах за 2020-2021 роки

млрд грн

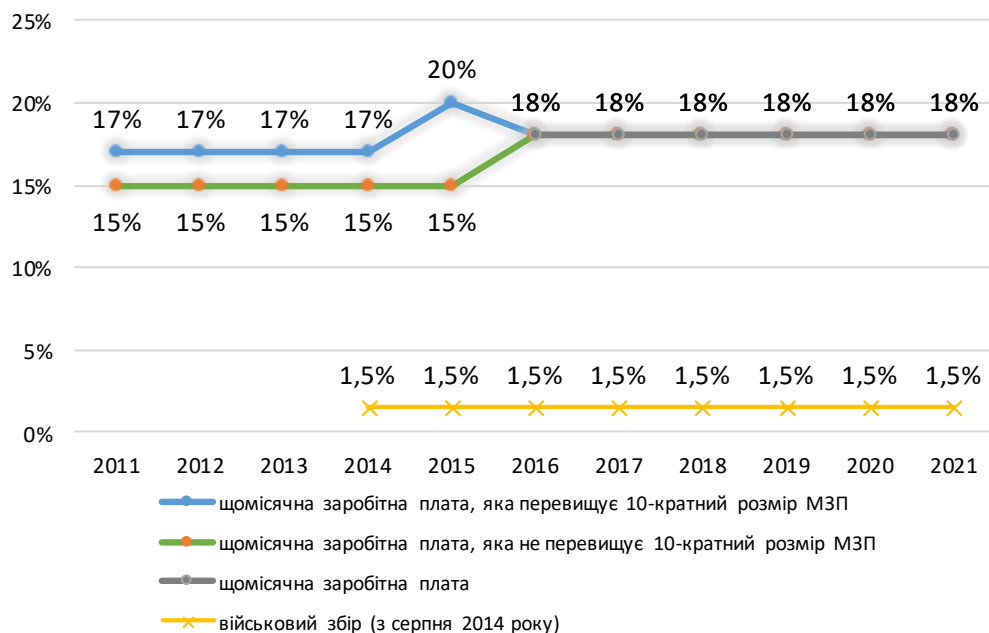
ПОДАТОК ТА ЗБІР НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ (ПДФО)

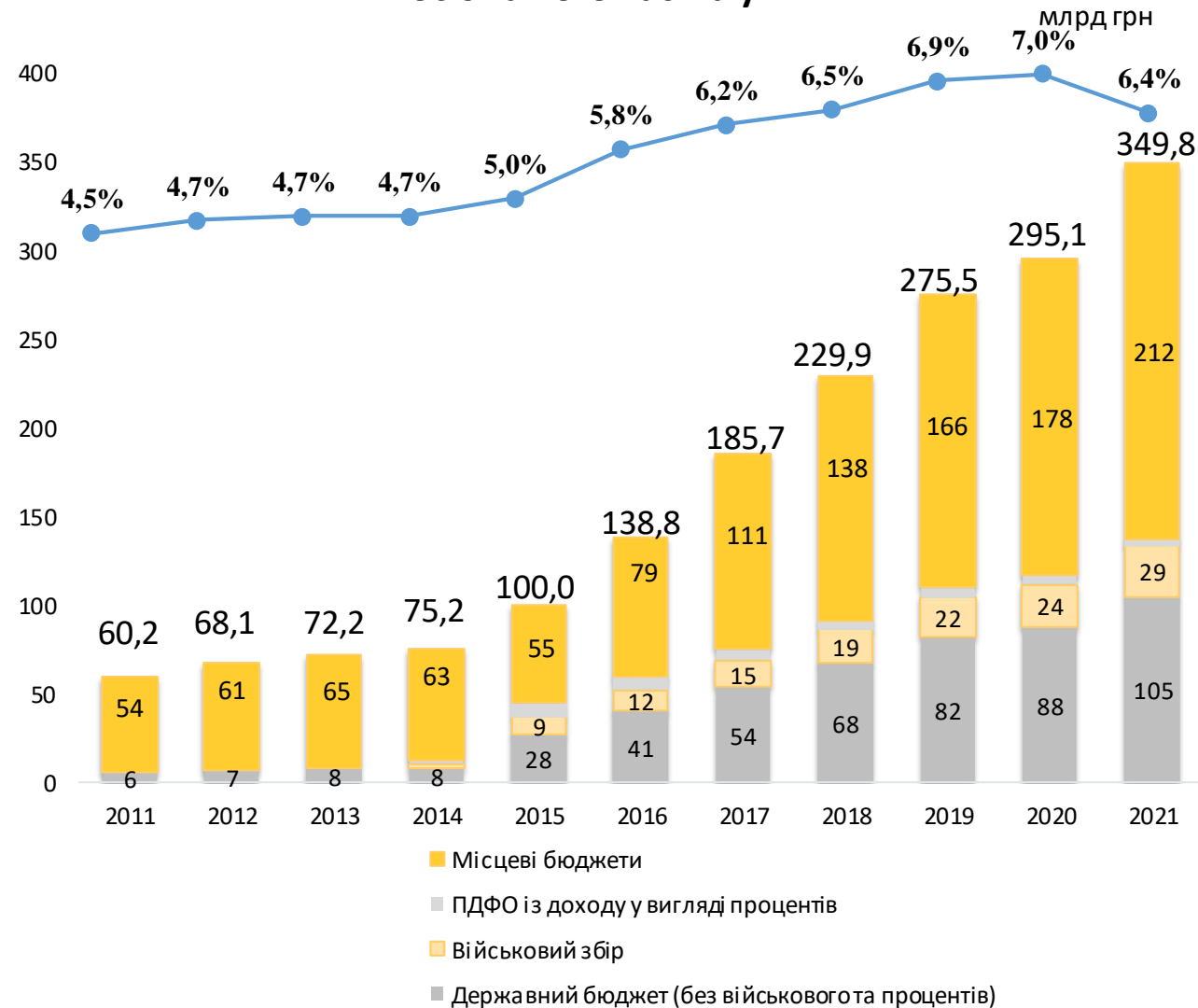
Ставки оподаткування податком на доходи фізичних осіб та військовим збором на 2021 рік не змінювалися і становили відповідно 18% та 1,5%.

У 2021 році надходження ПДФО та військового збору до зведеного бюджету зросли на 54,7 млрд грн, або на 18,5% порівняно з 2020 роком, що відповідало зростанню середньомісячної заробітної плати на 20,9% при падінні середньооблікової кількості штатних працівників на 3,4%. При цьому частка ПДФО та військового збору у ВВП суттєво зменшилася на 0,6 в.п. проти 2020 року до 6,4% ВВП.

Ставки оподаткування ПДФО та військовим збором, %

Надходження податку та збору на доходи фізичних осіб та його частка у ВВП

Згідно норм Податкового кодексу України

Джерело: Державна казначейська служба

ПОДАТОК ТА ЗБІР НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ (ПДФО)

Основними макропоказниками, які впливають на надходження ПДФО, є розмір середньомісячної заробітної плати та чисельність штатних працівників.

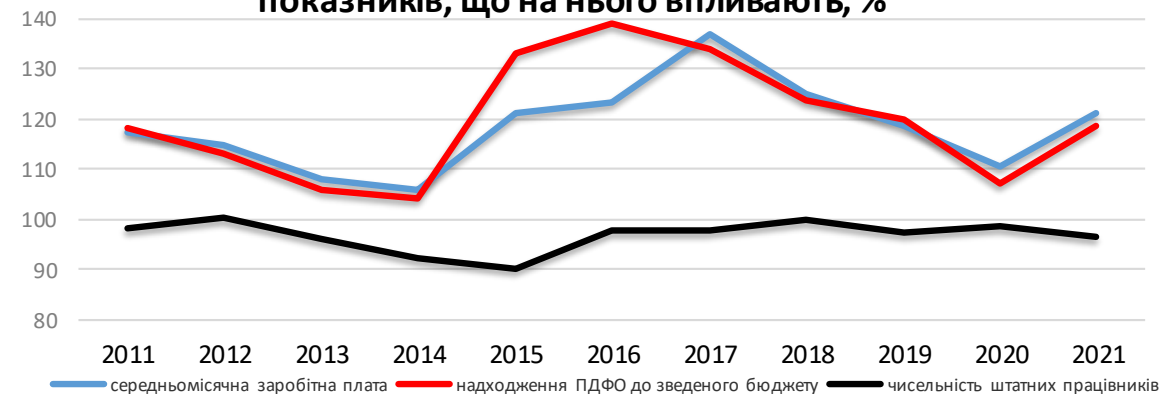
За підсумками 2021 року надходження податку та збору на доходи фізичних осіб зросли на 18,5% р/р, що обумовлено падінням середньооблікової кількості штатних працівників (яка у січні-грудні 2021 року, за даними Держстату, становила 7096,2 тис осіб і зменшилася порівняно з відповідним періодом попереднього року на 3,4%, або на 248,9 тис осіб), тоді як середньомісячна заробітна плата зросла на 20,9% порівняно з попереднім роком і становила 14 014 гривень.

Незважаючи на суттєвий ріст середньомісячної заробітної плати та відповідно податку і збору на доходи фізичних осіб, частка цього податку у ВВП зменшилася з 7,0% ВВП у 2020 році до 6,4% ВВП у 2021 році, оскільки індекс-дефлятор ВВП зростає вищими темпами, ніж заробітна плата, і становив 125,1%.

У 2021 році зросли фактичні надходження ПДФО, що справляється із заробітної плати, на 19,4%, або на 52,9 млрд гривень та надходження від військового збору на 19,6%, або на 4,7 млрд гривень. Водночас суттєво скоротились надходження податку на доходи фізичних осіб з відсотків за депозитами – на 1,7 млрд грн, або на 31,2%, у зв'язку із зниженням індексу ставок за депозитами фізичних осіб (за даними Національного банку України).

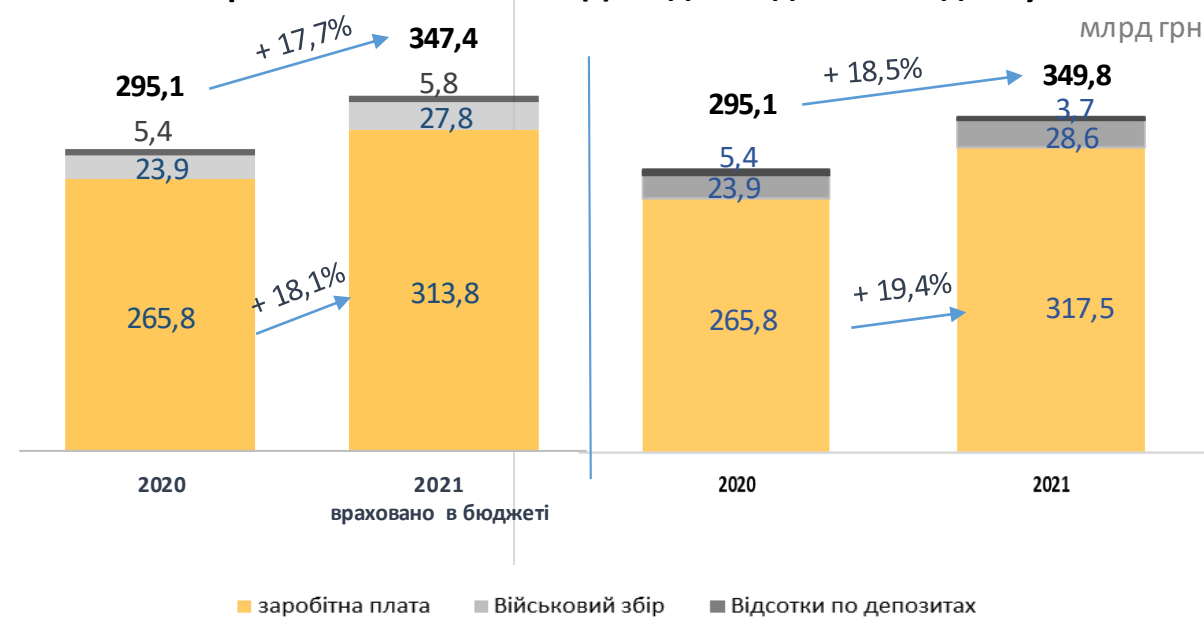
Законом України від 15.06.2021 № 1539, з 1 вересня 2021 року запроваджено одноразове (спеціальне) добровільне декларування активів фізичних осіб. Надходження до загального фонду державного бюджету від збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування склали 18,8 млн гривень.

Річна зміна податку та збору на доходи фізичних осіб та показників, що на нього впливають, %

Джерело: Державна казначейська служба, Державна служба статистика

Прогнозні показники ПДФО до зведеного бюджету

Джерело: Державна казначейська служба, Міністерство фінансів

ПОДАТОК ТА ЗБІР НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ (ПДФО)
- НОРМАТИВИ РОЗМЕЖУВАННЯ (ПДФО)-

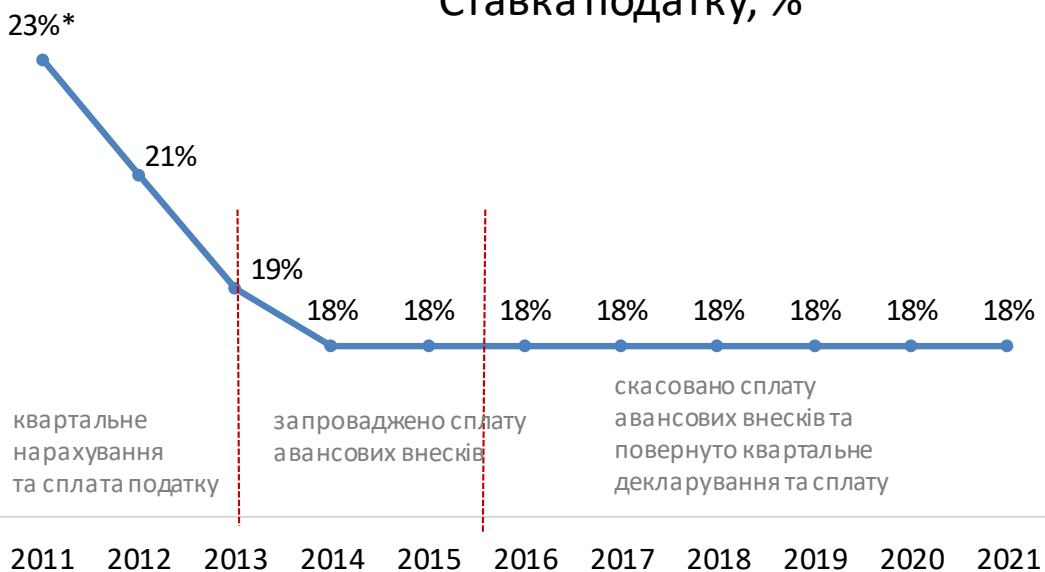
ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ (ПнПП)

Основна ставка оподаткування податком на прибуток підприємств у 2021 році не змінювалась і становила 18%.

Надходження від податку на прибуток підприємств до зведеного бюджету у 2021 році збільшилися на 45,4 млрд грн, або на 38,3% порівняно з 2020 роком.

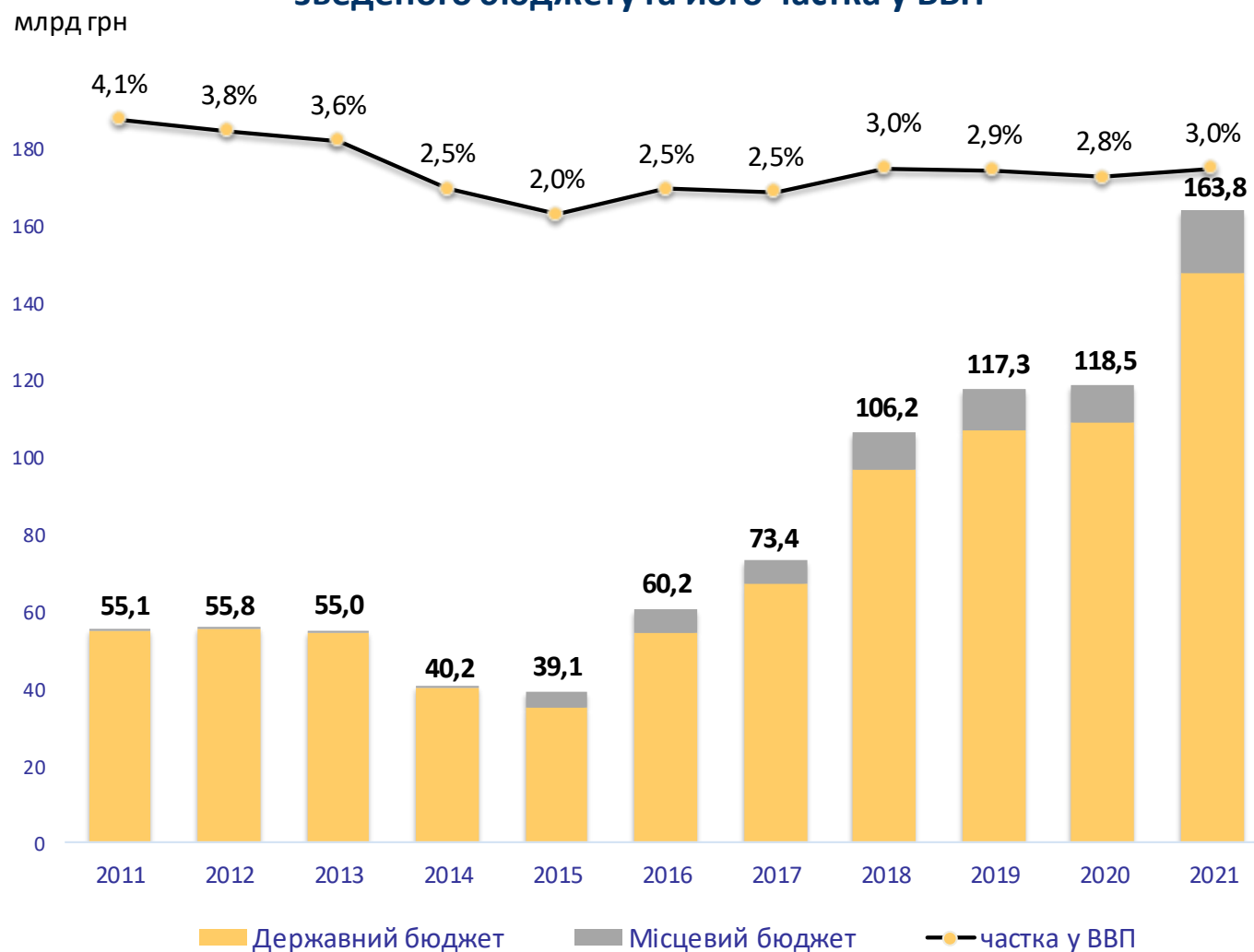
Ріст надходжень зумовлений значним ростом ціни на залізну руду, середня ціна якої за 2021 рік становила близько 162 дол США за тону проти 109 дол США у попередньому році. В результаті, протягом 2021 року підприємствами металургійного комплексу нараховано та сплачено до бюджету 49,0 млрд грн, що на 41,0 млрд грн більше ніж у 2020 році.

Ставка податку, %

* з 1 квітня 2011 року згідно норм Податкового кодексу України

Надходження податку на прибуток підприємств до зведеного бюджету та його частка у ВВП

Джерело: Державна казначейська служба

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ (ПнПП)

За 2021 рік фактична сума надходжень від податку на прибуток збільшилася на 38,3% р/р або на 45,4 млрд грн порівняно з 2020 роком і становила 163,8 млрд гривень. Одним з основних факторів більших обсягів сплати податку у 2021 році проти 2020 року був значний ріст світової ціни на залізну руду (з 109 дол США до 162 дол США за тону р/р), що знайшло відображення у результатах декларування та сплати податку підприємствами металургійного комплексу. Приріст нарахованого податку за 2021 рік такими підприємствами склав 41,0 млрд грн порівняно з 2020 роком.

При цьому у 2020 році до зведеного бюджету надійшли одноразові надходження податку на прибуток підприємств:

8,8 млрд грн – від НАК «Нафтогаз Україна» внаслідок отримання компенсації на виконання рішення Стокгольмського арбітражу;

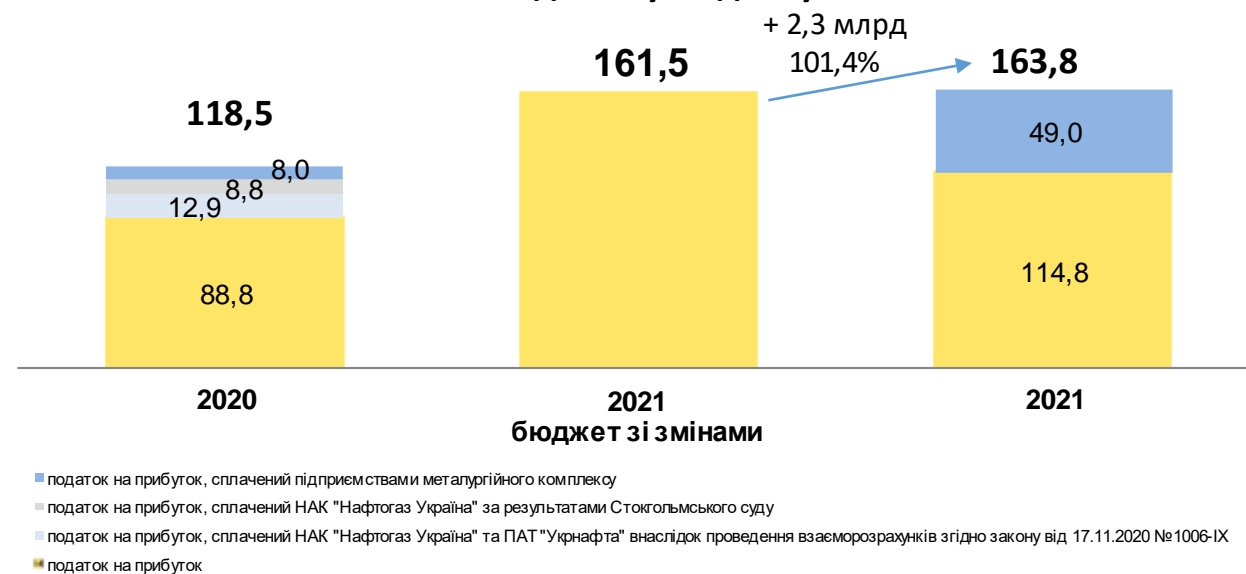
12,9 млрд грн – внаслідок проведення взаєморозрахунків між НАК «Нафтогаз України», ПАТ «Укрнафта» та держбюджетом, а також додаткових грошових зобов'язань внаслідок проведення взаємозаліків відповідно до Закону України від 17.11.2020 № 1006-ІХ.

Враховуючи, що за результатами 2021 року такі надходження були відсутні, у скоригованих умовах приріст надходжень податку становив близько 70%, що є наслідком значного росту індексу цін виробників протягом 2021 року, який склав 162,2% грудень до грудня попереднього року і був найбільшим з 2000 року.

Станом на 1 січня 2022 року сума переплати з податку на прибуток підприємств становила 21,0 млрд гривень. За 2021 рік переплата зменшилася на 4,0 млрд грн, а порівняно з 1 квітня 2016 року (дата після якої платники перейшли від щомісячних авансових платежів до щоквартального та річного декларування податку) зменшилася на 8,3 млрд гривень.

Виконання податку на прибуток підприємств по зведеному бюджету

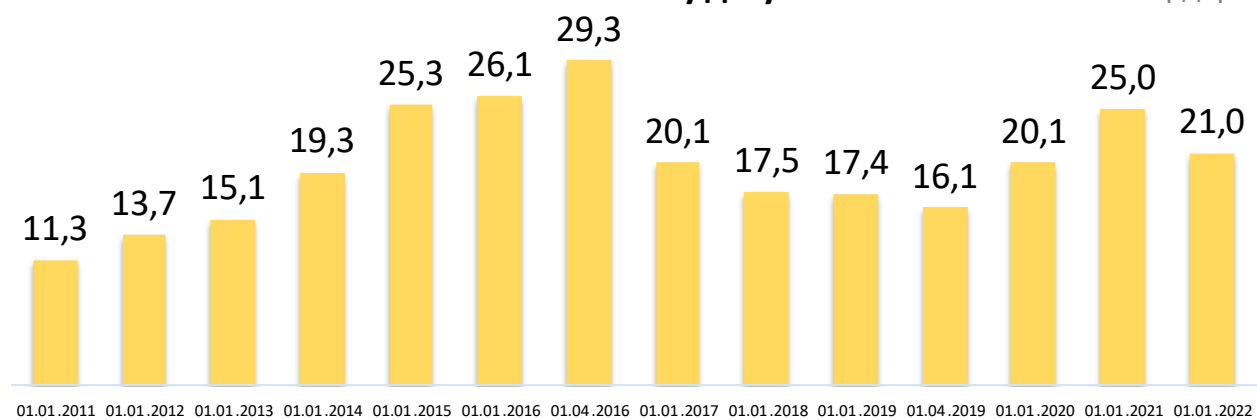
млрд грн

Джерело: Державна казначейська служба, НАК «Нафтогаз України», Міністерство фінансів

Сума переплати до зведеного бюджету станом на зазначену дату

млрд грн

Джерело: Державна податкова служба

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ (ПДВ)

Основна ставка податку на додану вартість у 2021 році не змінювалась і становила 20%.

З 1 березня 2021 року Законом України від 17.12.20 № 1115-IX встановлено ставку 14 відсотків по операціях з постачання на території України та з ввезення на митну територію України сільськогосподарської продукції.

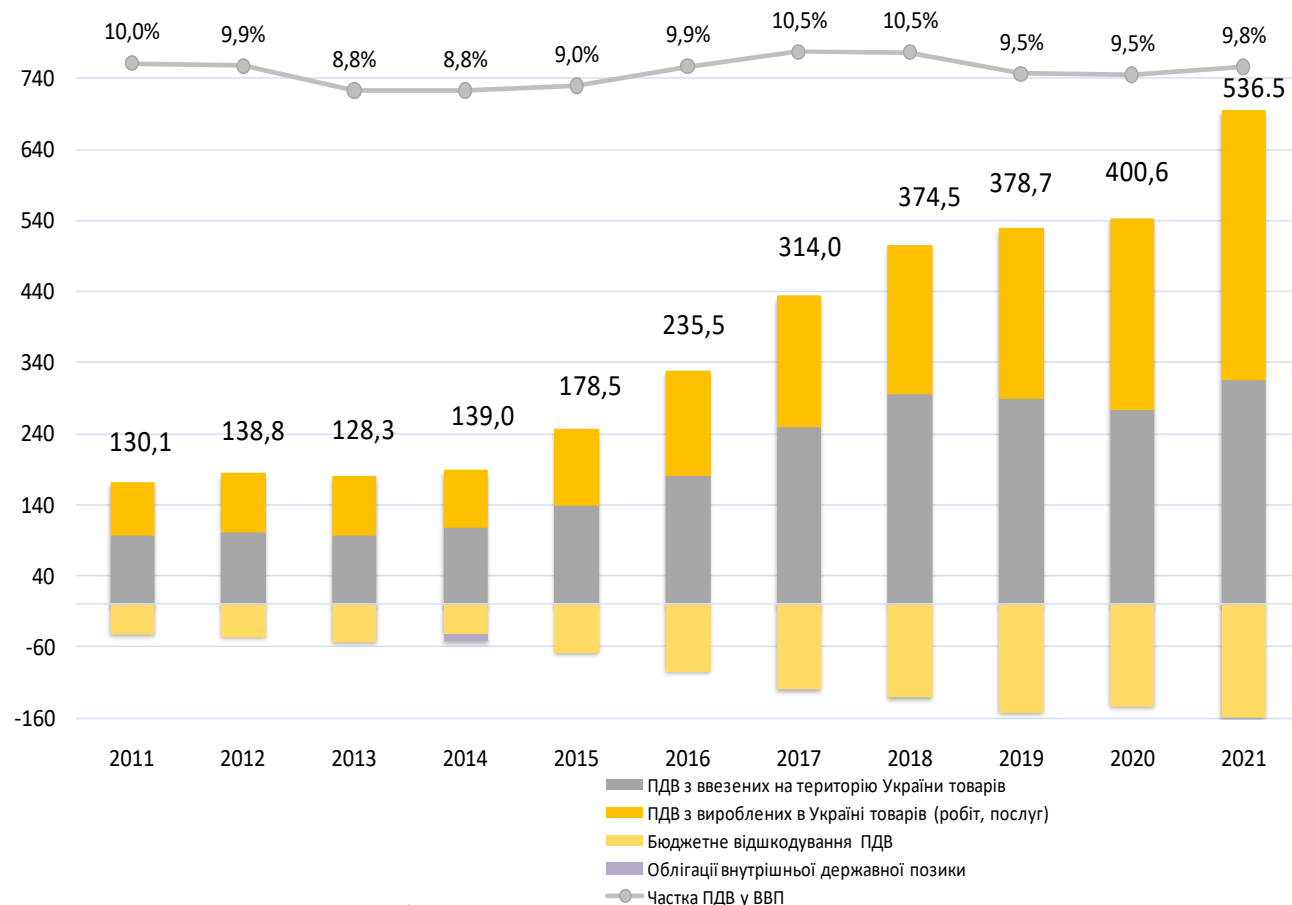
Обсяг надходжень від податку на додану вартість за 2021 рік збільшився порівняно з 2020 роком на 33,9% і становив 536,5 млрд гривень.

Збільшення надходжень у 2021 році передусім обумовлено поступовим відновленням економіки, продовженням позитивної динаміки у роздрібній торгівлі, поживленням зовнішньоекономічної діяльності, а саме:

- суттєвим зростанням імпорту товарів у гривневому еквіваленті у 2021 році на 36,0% порівняно з 2020 роком;
- надходженням податку від розмитнення природного газу, який в попередніх періодах був поміщений у митний режим митного складу (5,4 млрд грн), а також від часткового завершення митного оформлення природного газу, що ввезений ПАТ «НАК Нафтогаз України» протягом 2014 - 2015 років відповідно до зовнішньоекономічного договору з ВАТ «Газпром» (3,0 млрд грн);
- збільшенням обсягів роздрібногo товарообороту підприємств роздрібногo торгівлі на 10,9% р/р у порівнянних цінах;
- ростом тарифів та цін на споживчому ринку (індекс споживчих цін за 2021 рік склав 109,4%).

Надходження податку на додану вартість

млрд грн

Джерело: Державна казначейська служба

Приріст збору податку на додану вартість з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) у 2021 році до 2020 року склав 17,0%, податку на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів – 38,9%, бюджетне відшкодування податку на додану вартість збільшилось на 11,6%.

Пожвавлення економічної активності, ріст цін виробників промислової продукції та цін на споживчому ринку, сприятлива зовнішня кон'юнктура у 2021 року позитивно вплинули на надходження до бюджету.

Найбільше у 2021 році порівняно з 2020 роком зросли ціни на соняшкову олію +57,7%, яйця +47,0%, цукор +61,5%.

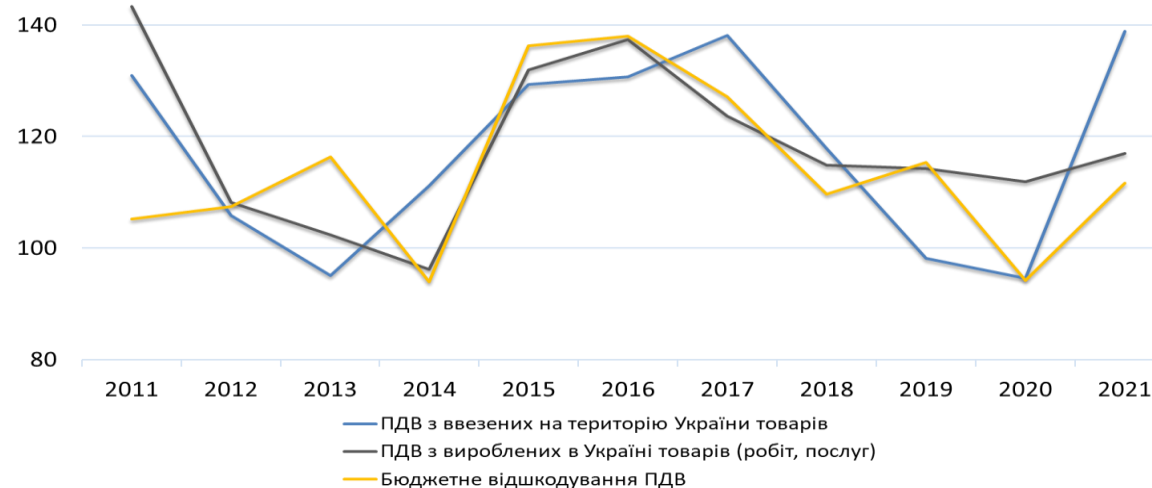
Крім цього, збільшились тарифи на електроенергію на 34,1%, каналізацію – на 19,9%, водопостачання – на 13,2%; відбулось подорожчання природного газу на 65,8%, палива та мастил на 24,2%.

Відбулось також зростання цін у промисловості та аграрному секторі:

- індекс цін виробників промислової продукції з видобутку сирової нафти та природного газу склав – 199,4%, добування металевих руд – 272,6%, виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення – 181,3%;
- індекс цін продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами склав 136,0%.

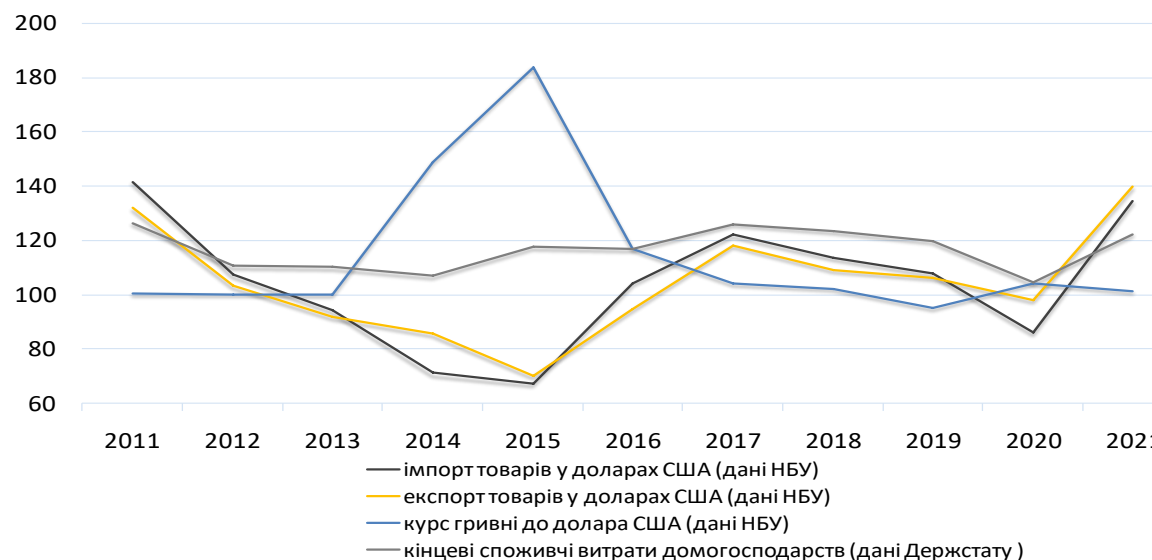
Обсяг сум податку на додану вартість, заявлених до відшкодування з бюджету, за 2021 рік збільшився на 21,4% при збільшенні обсягів експорту товарів та послуг у гривневому еквіваленті на 35,9% р/р.

Зміна надходжень та відшкодування податку на додану вартість, %

Джерело: Державна казначейська служба

Зміна окремих макропоказників економічного розвитку, %

Джерело: Державна служба статистики, Національний банк

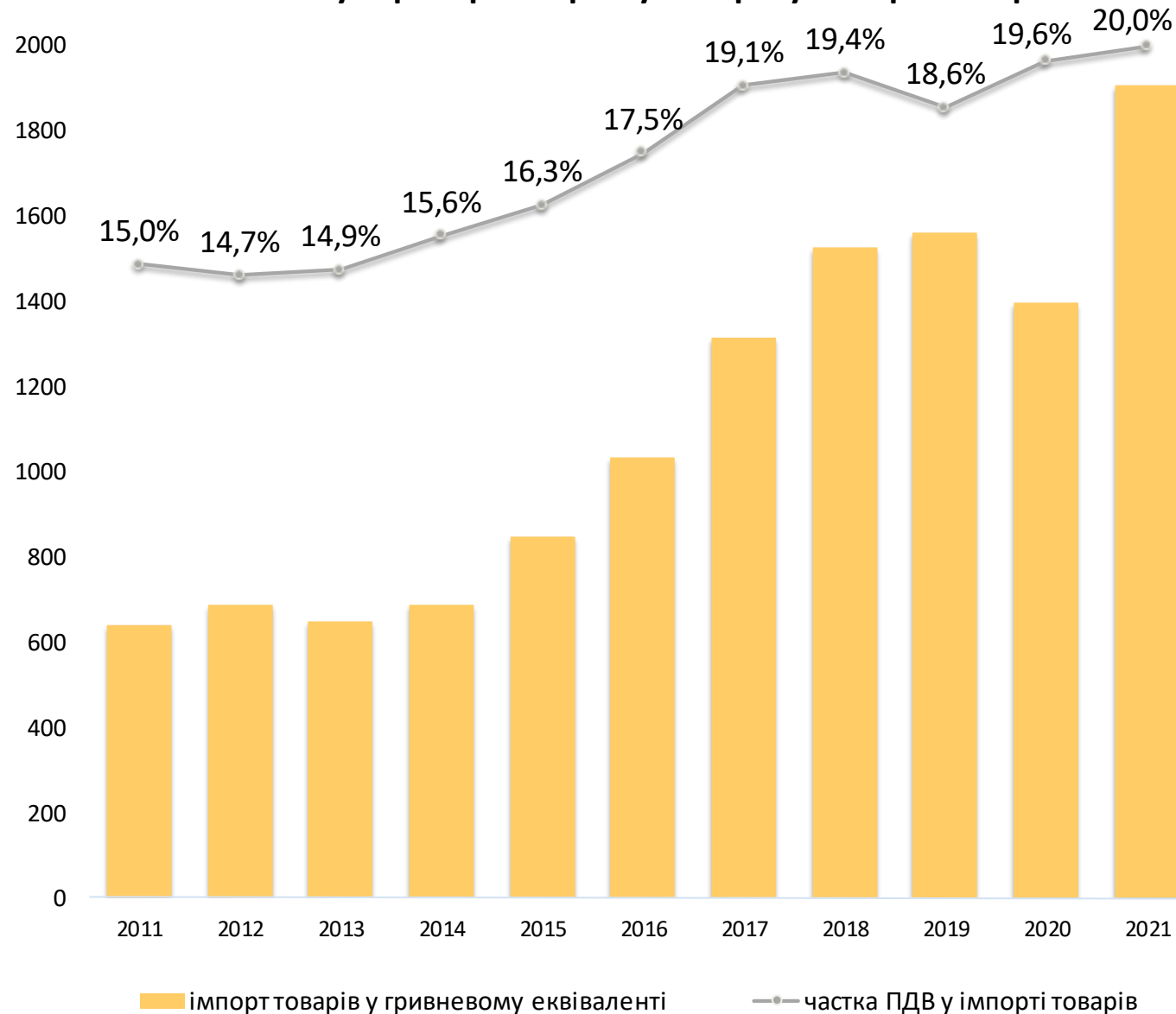
Доходи державного бюджету від податку на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів у 2021 році збільшились на 38,9%, обсяги імпорту товарів у доларах США збільшились на 34,3%, а офіційний середній курс гривні до долара США зріс на 1,2% порівняно з 2020 роком.

Починаючи з 01 березня 2021 року згідно із Законом № 1115-IX від 17.12.20 встановлено ставку податку 14 відсотків по операціях з ввезення на митну територію України сільськогосподарської продукції, а саме: живі тварини, молоко та молочні продукти; яйця птиці; натуральний мед; їстівні продукти тваринного походження, зернові культури, насіння і плоди олійних рослин; інше насіння, плоди та зерна; технічні або лікарські рослини; солома і фураж.

Законом від 01.07.2021 № 1600-IX з даного переліку деякі товари було виключено. З 01.08.2021 за ставкою 14% оподатковуються операції з ввезення на митну територію України сільськогосподарської продукції: пшениці та жита, ячменю, кукурудзи, соєвих бобів, свиріпи або ріпаку, соняшнику, що класифікується за кодами згідно з УКТ ЗЕД: 1001, 1003, 1005, 1201, 1205, 1206 00.

Часткова сплата НАК «Нафтогаз України» 3 млрд грн за імпортований у 2014 – 2015 роках природний газ збільшила питому вагу надходжень податку на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів у обсягах імпорту товарів за 2021 рік до 20,0%, оскільки за методологією платіжного балансу цей імпорт відобразився у звітності 2014 – 2015 років. Без урахування цих надходжень частка імпортного ПДВ у імпорті товарів складає 19,8%.

Частка надходжень податку на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів у імпорті товарів

Джерело: Національний банк, Державна казначейська служба

У 2021 році зросли фактичні надходження податку на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів на 106,6 млрд грн або на 38,9% і склали 380,7 млрд грн.

Обсяги імпорту товарів за 2021 рік порівняно з попереднім роком зросли практично по всіх складових імпорту.

Найбільший ріст імпорту відбувся по таких товарних групах: «Палива мінеральні; нафта та продукти її перегонки; бітумінозні речовини; воски мінеральні» на 6977 млн дол США або на 87,6%; «Засоби наземного транспорту, крім залізничного або трамвайного рухомого складу, їх частини та обладнання» на 1542 млн дол США або на 28,0%; «Реактори ядерні, котли, машини, обладнання і механічні пристрої; їх частини» на 1666 млн дол США або на 28,4%; «Пластмаси, полімерні матеріали та вироби з них» на 1043 млн дол США або на 40,9% та «Чорні метали та вироби з них» на 510 млн дол США або на 49,0%.

У березні-грудні 2021 року по сільськогосподарській продукції, яка почала оподатковуватися за ставкою 14% надійшло до державного бюджету податку на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів на 16,9% більше порівняно з відповідним періодом 2020 року при збільшенні обсягів імпорту зазначених товарів (у доларовому еквіваленті) на 23,2%.

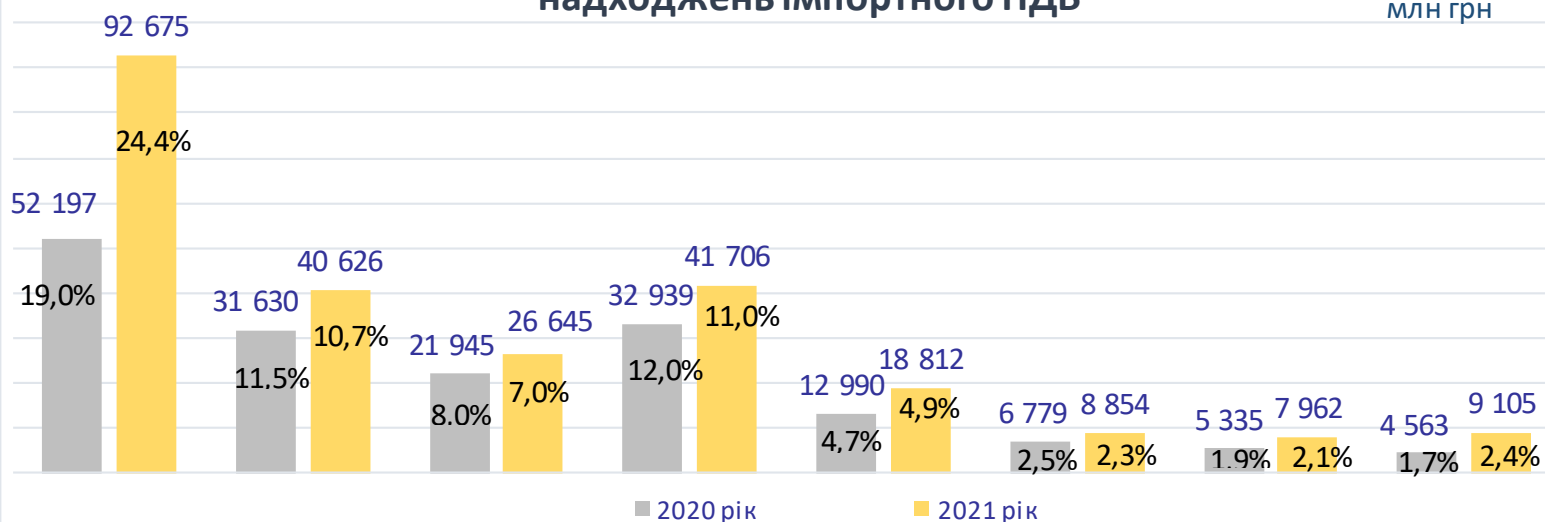
Обсяг імпорту товарів за товарними групами та частка у загальному обсязі імпорту

млн дол США

Надходження імпортного ПДВ та частка у загальному обсязі надходжень імпортного ПДВ

млн грн

Джерело: Державна митна служба України

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

За 2021 рік надходження акцизного податку до зведеного бюджету становили 180,3 млрд грн, що на 26,5 млрд грн, або на 17,2% більше, ніж за попередній рік:

- надходження до державного бюджету зросли на 17,5% р/р, до 162,5 млрд грн;
- надходження до місцевих бюджетів збільшились на 14,8% р/р, до 17,8 млрд гривень.

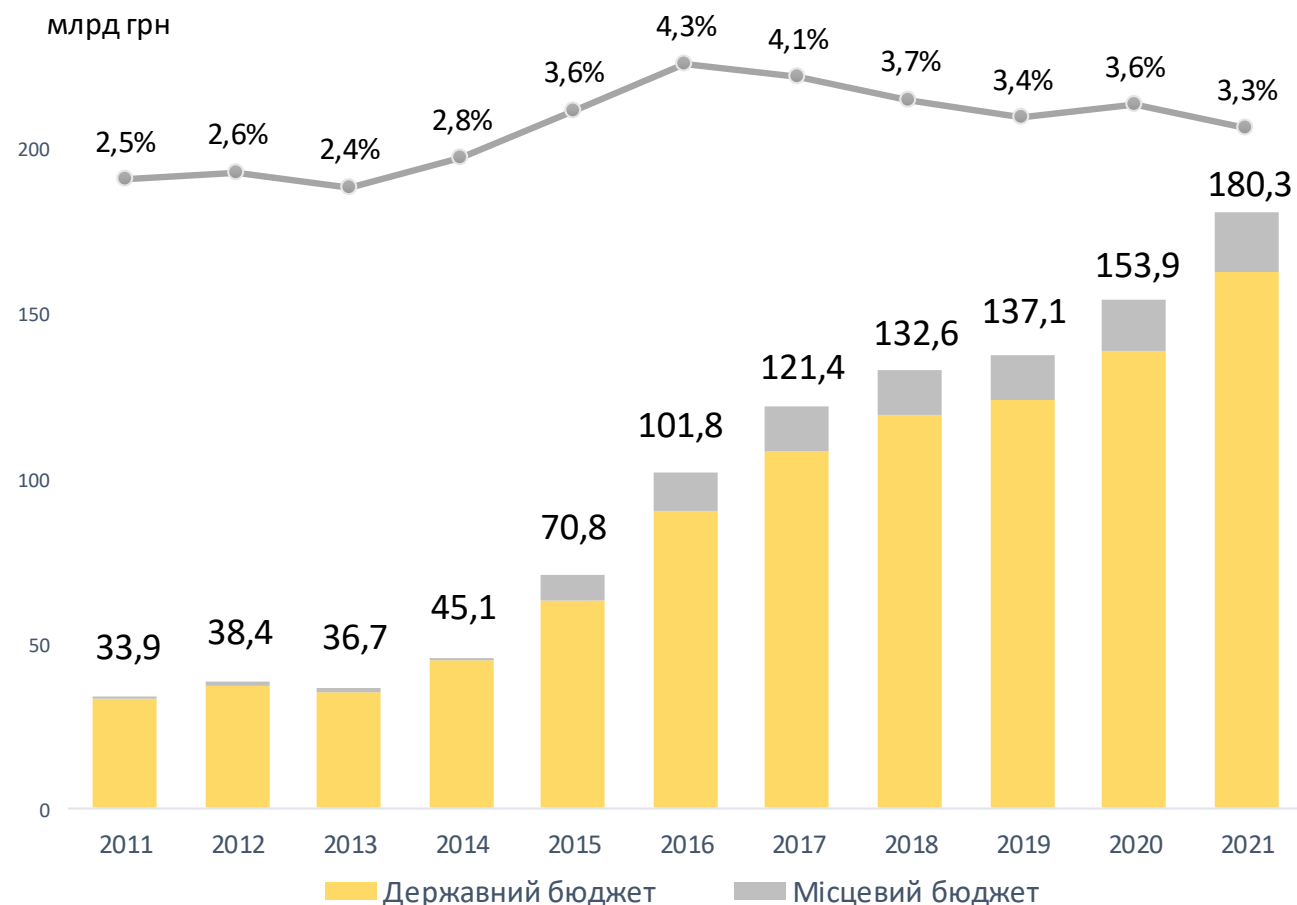
З 1 січня 2021 року на 20% зросли специфічні ставки та мінімальне акцизне податкове зобов'язання з тютюнових виробів. Зокрема, мінімальне акцизне податкове зобов'язання зросло з 1213,61 до 1456,33 грн за 1000 шт.

Крім того, з 1 січня 2021 року у 4,3 рази зросла ставка на тютюновмісні вироби для електричного нагрівання (ТВЕН) за рахунок чого ставки на ТВЕН приведені до розміру мінімального акцизного податкового зобов'язання для сигарет з фільтром та без фільтру.

Решта ставок не змінювалася і становила, зокрема:

- лікєро-горілчані вироби – 126,96 грн за 1 л 100% спирту;
- пиво – 2,78 грн за 1 л;
- бензини – 213,5 євро за 1000 л;
- дизельне паливо – 139,5 євро за 1000 л;
- скраплений газ – 52,0 євро за 1000 л;
- електрична енергія – 3,2% від вартості реалізації.

Надходження акцизного податку до зведеного бюджету та їх частка у ВВП

Джерело: Державна казначейська служба

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

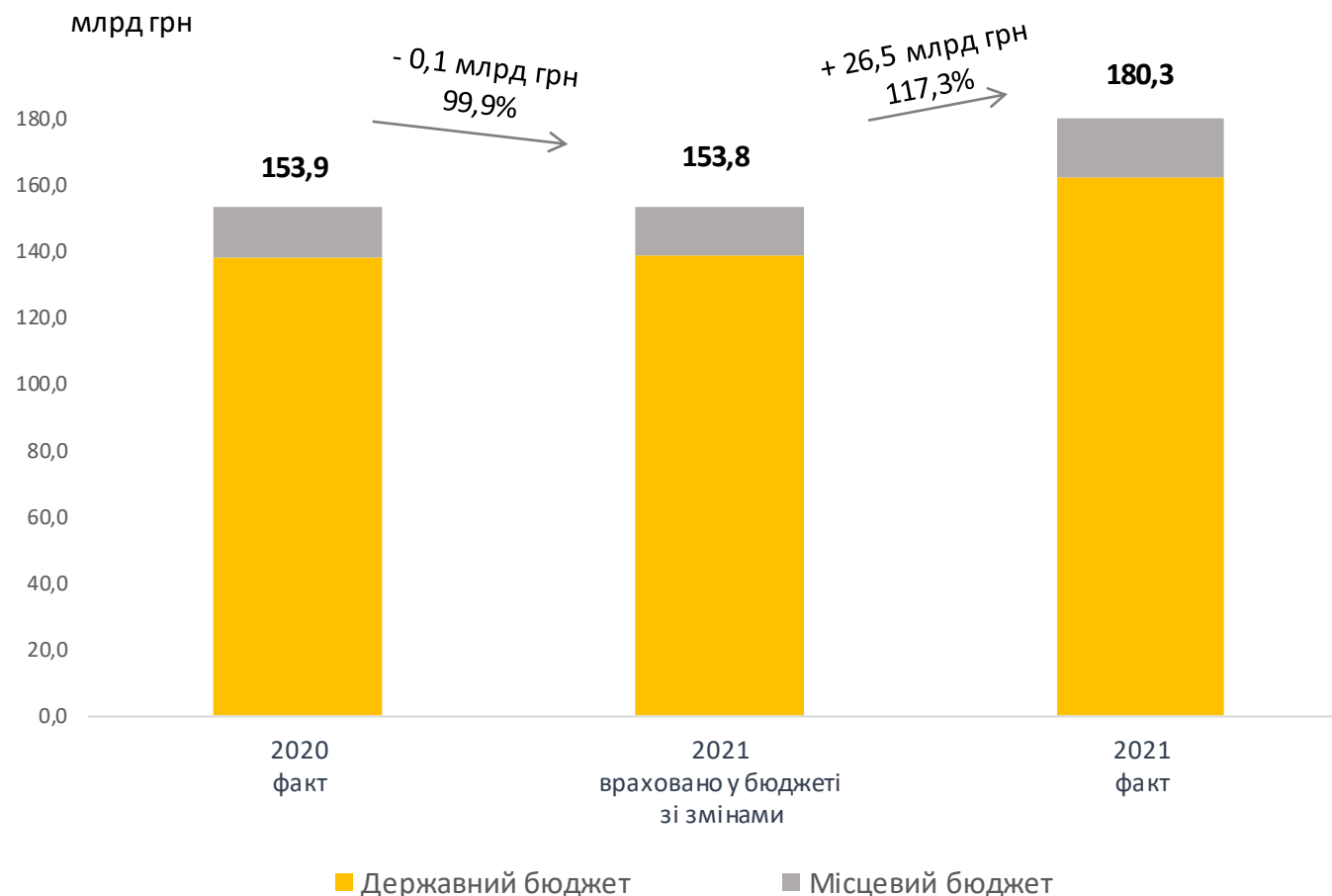
У 2021 році зростання на 17,2% р/р надходжень акцизного податку до зведеного бюджету передусім забезпечено збільшенням надходжень з транспортних засобів через приріст їх імпорту та тютюнових виробів за рахунок зростання ставки акцизного податку на тютюновмісні вироби для електричного нагрівання (ТВЕН) у 4,3 рази, а також зростання обсягів імпорту ТВЕН у 1,4 рази р/р.

У 2021 році виконання затвердженого показника надходжень з акцизного податку до зведеного бюджету становило 117,3%, перевиконання на 26,5 млрд грн склалося за рахунок пального та транспортних засобів.

У 2021 році надійшло 1,9 млрд грн акцизного податку від пільгового розмитнення вживаних автомобілів на іноземній реєстрації, яким понад 5 років та були ввезені на територію України до 31.12.2020, відповідно до Закону України від 15.04.2021 № 1402 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо справляння податків і зборів, інших обов'язкових платежів, об'єктом оподаткування яких є транспортні засоби».

Зазначений акцизний податок, а також податок на додану вартість, отримані при пільговому розмитненні транспортних засобів на іноземній реєстрації, зараховувались до спеціального фонду державного бюджету, з наступним їх спрямуванням на заходи, спрямовані на запобігання виникненню та поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, а також на проведення вакцинації від зазначеної хвороби.

Надходження акцизного податку у 2020-2021 роках (Зведений бюджет)

Джерело: Державна казначейська служба, Міністерство фінансів

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

У 2021 році збільшилась питома вага надходжень акцизного податку з інших товарів – до 9,7% (у 2020 році – 7,7%) за рахунок зростання акцизного податку з транспортних засобів у зв'язку із зростанням курсу гривні до євро та обсягу імпорту транспортних засобів у 1,4 рази. Також збільшенню надходжень акцизного податку з транспортних засобів сприяло прийняття Закону України від 15.04.2021 № 1402, яким запроваджено тимчасові пільгові ставки акцизного податку для розмитнення вживаних автомобілів на іноземній реєстрації, яким понад 5 років, що були ввезені на територію України до 31.12.2020 та перебували у митному режимі тимчасового ввезення або транзиту.

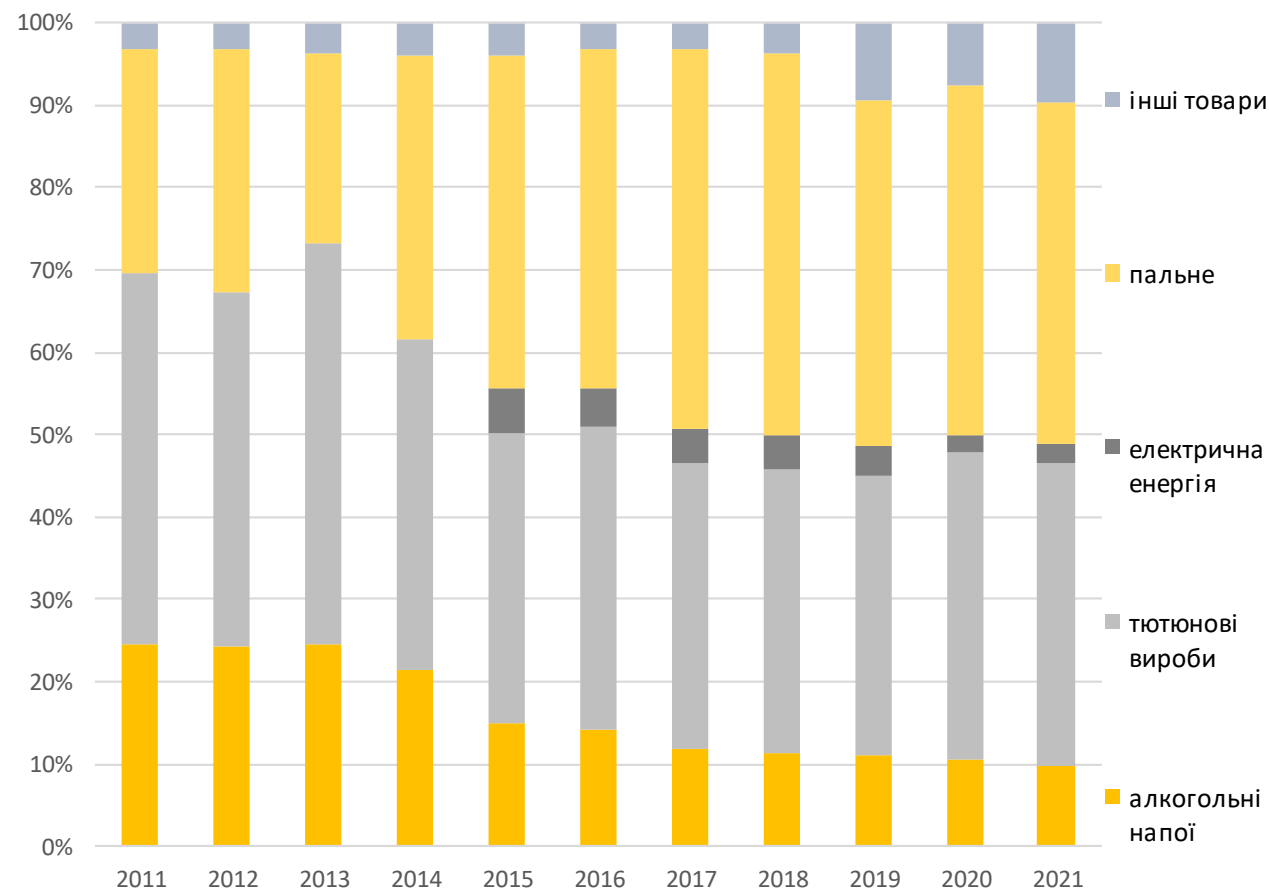
Питома вага надходжень акцизного податку з електричної енергії у 2021 році також зросла (у 2020 році – 1,9%; у 2021р. – 2,2%).

При цьому, незважаючи на зростання надходжень до попереднього року акцизного податку з тютюнових виробів на 16,0%, акцизного податку з пального на 14,6%, акцизного податку з алкогольних напоїв на 7,0%, їх частка у структурі зменшилася, оскільки їх зростання було меншим, ніж в цілому зростання акцизного податку до зведеного бюджету на 17,3% (без урахування акцизного податку з роздрібною торгівлі).

Отже, частка надходжень акцизного податку:

- з тютюнових виробів у 2021 році зменшилась до 36,9% (у 2020 році – 37,3%).
- з алкогольних напоїв – до 9,6% (у 2020 році – 10,6%).
- акцизного податку з пального – до 41,6% (у 2020 році – 42,5%).

Структура надходжень акцизного податку до зведеного бюджету без урахування акцизного податку з роздрібною торгівлі

Джерело: Державна казначейська служба

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК З ПАЛЬНОГО

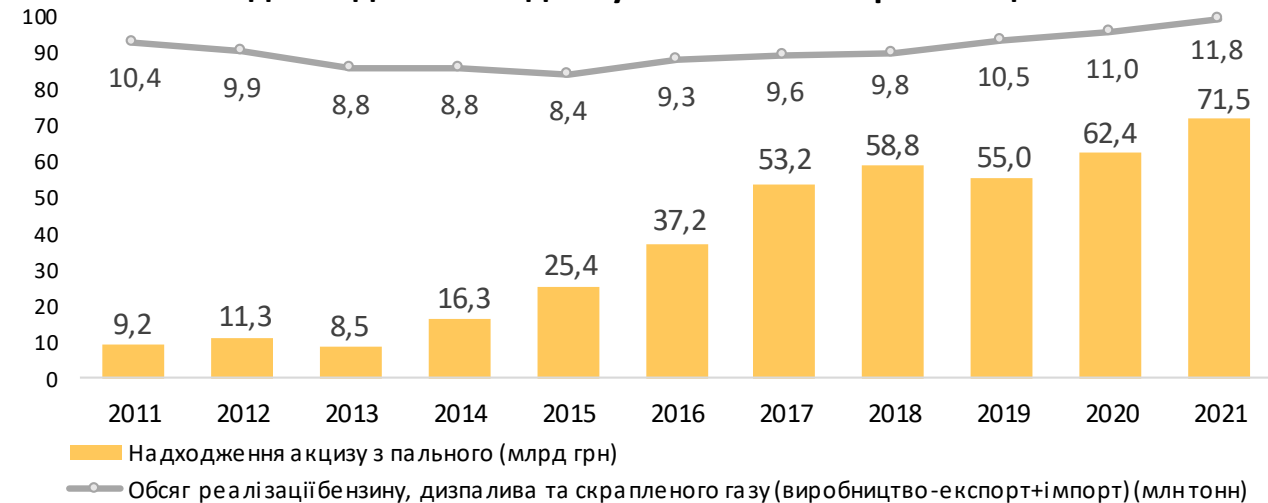

У 2021 році надходження до зведеного бюджету акцизного податку з пального склали 71,5 млрд грн та зросли на 9,1 млрд грн, або на 14,6% проти попереднього року.

При цьому, обсяги реалізації пального у 2021 році зросли на 7,2% р/р, а курс гривні по відношенню до євро збільшився з 30,8 грн/євро у 2020 році до 32,3 грн/євро у 2021 році.

Також на збільшення надходжень вплинуло зростання до 19,3% (у 2020 році – 17,7%) частки бензину у структурі реалізації палива, оскільки бензин має найбільшу ставку акцизного податку.

Надходження акцизного податку з пального до зведеного бюджету та обсяги його реалізації

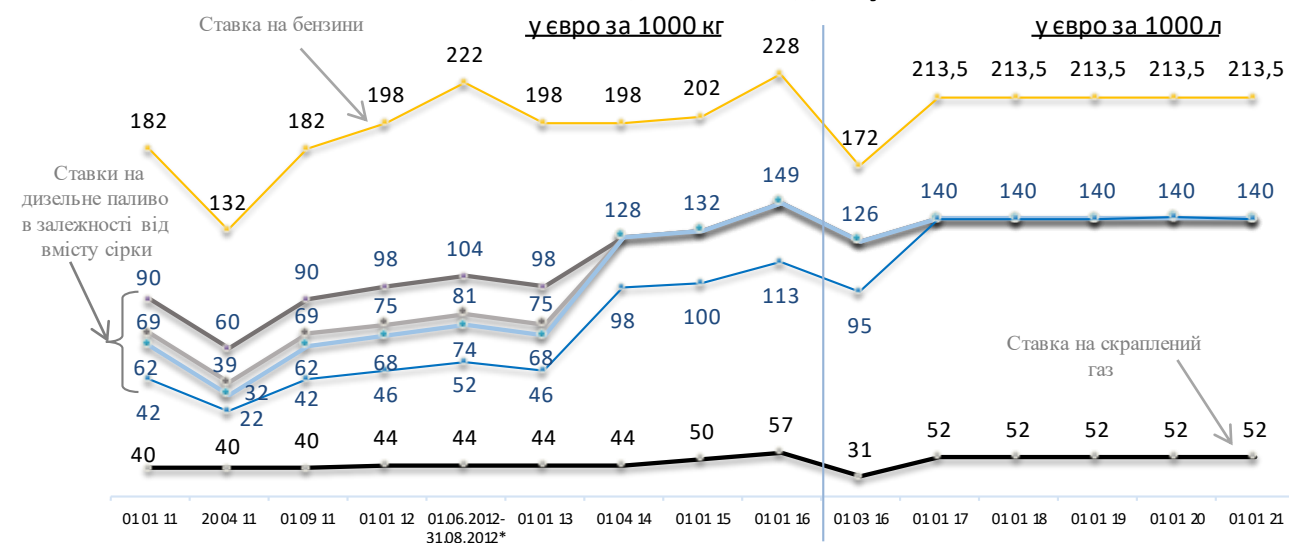
Джерело: Державна казначейська служба, Міністерство фінансів

З 2018 по 2021 роки ставки акцизного податку на пальне не змінювались і залишались на рівні 2017 року.

У 2016 році ставки акцизного податку на пальне переведено в інші одиниці виміру (з євро за 1000 кг у євро за 1000 л) без збільшення податкового навантаження, а саме розмір ставки скориговано на коефіцієнт переведення кілограмів у літри.

У 2014 році запроваджено замість чотирьох дві ставки акцизного податку на дизельне паливо, а у 2017 році замість двох єдину ставку.

Ставки акцизного податку

* - з 01.06.2012 по 31.08.2012 середня ставка з врахуванням декадного коригування, в залежності від середньої ціни одного бареля нафти «Brent (DTD)», що склалася на біржі ICE за попередню декаду

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК з ПАЛЬНОГО

За 2021 рік обсяги реалізації пального (бензину, дизпалива, скрапленого газу) зросли на 7,5% проти попереднього року.

Основну частину загального обсягу реалізації пального займає дизпаливо. При цьому у 2021 році відбулося зменшення частки дизпалива до 64,7% (у 2020 році – 65,4%).

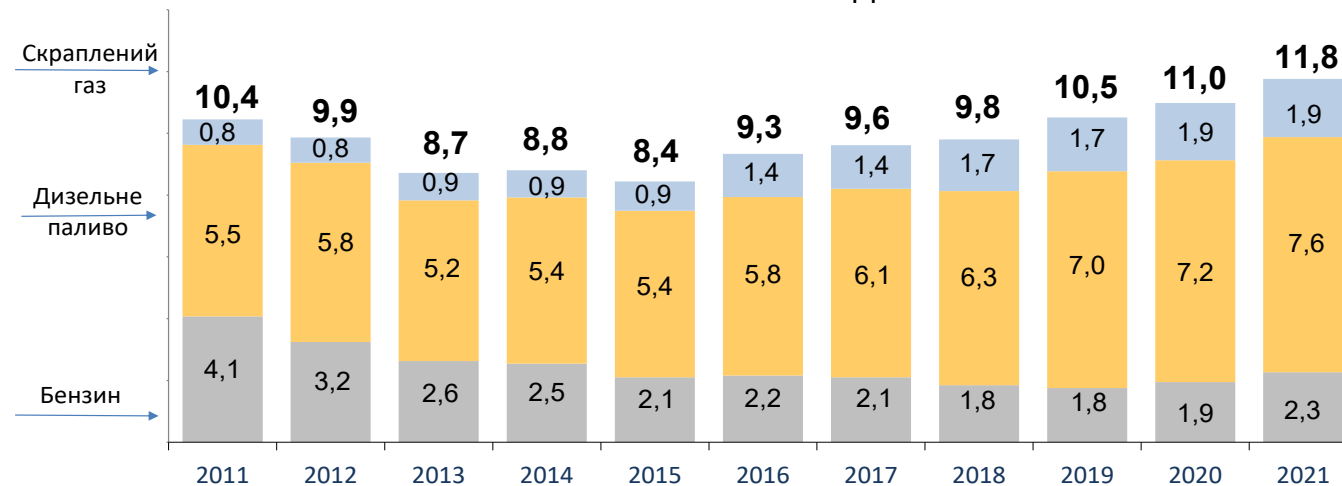
Також зменшилась і частка скрапленого газу, яка у 2021 році становила 16,0% (у 2020 році – 16,9%).

Водночас, частка бензину (має найбільшу ставку акцизного податку) зростає до 19,3% (у 2020 році – 17,7%).

У 2021 році, як і у попередніх роках, ринок пального наповнюється в основному за рахунок імпортованого пального. Зокрема, у 2021 році частка імпортованого пального становила 79,4% від загального обсягу реалізації пального і зростає порівняно з попереднім роком на 0,4 відсоткових пункти.

Структура реалізації пального по його основних видах

млн т

Джерело: Державна служба статистики, Державна податкова служба

Реалізація основних видів пального (бензину, дизельне паливо, скраплений газ) по його походженню

млн т

* Реалізація = виробництво- експорт+імпорт

Джерело: Державна служба статистики, Державна податкова служба

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК З ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ

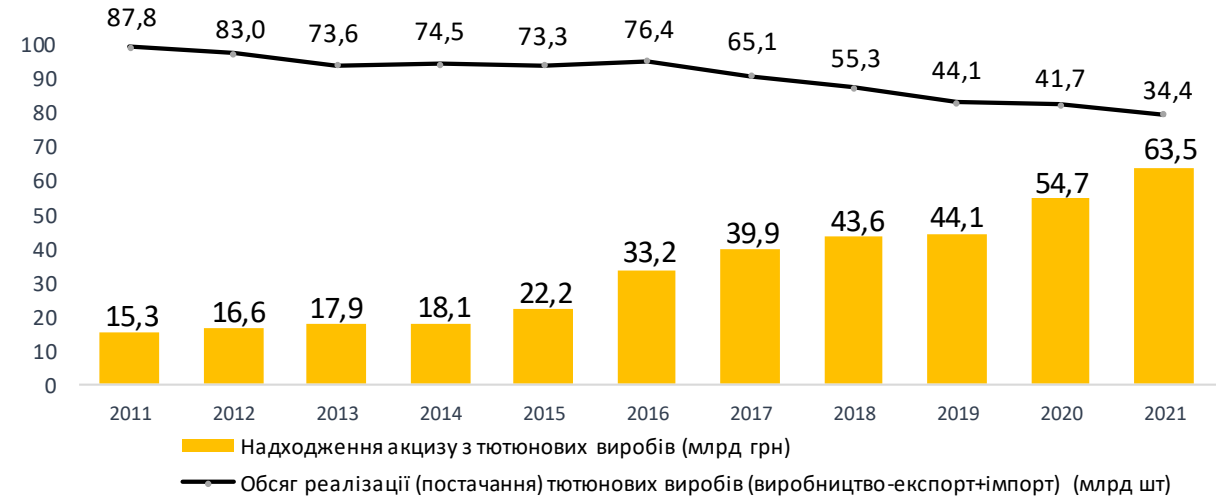

У 2021 році надходження акцизного податку з тютюнових виробів зросли на 16,0% до попереднього року та склали 63,5 млрд гривень.

З 1 січня 2021 року відбулося зростання специфічних ставок та мінімального акцизного податкового зобов'язання з тютюнових виробів (сигарет) на 20,0%, специфічної ставки на ТВЕН - у 4,3 рази.

Обсяги виробництва тютюнових виробів у 2021 році зменшились проти попереднього року на 9,4%, або на 6,1 млрд штук. Залишки на складах оптовиків зросли порівняно з початком року на 7,5%, або на 1,4 млрд шт, і становили на 1 січня 2022 року 20,6 млрд шт, або 4,2 місяця середньомісячного виробництва.

Надходження акцизного податку з тютюнових виробів до держбюджету та обсяги їх реалізації

Джерело: Державна казначейська служба, Міністерство фінансів

Показники по тютюнових виробах

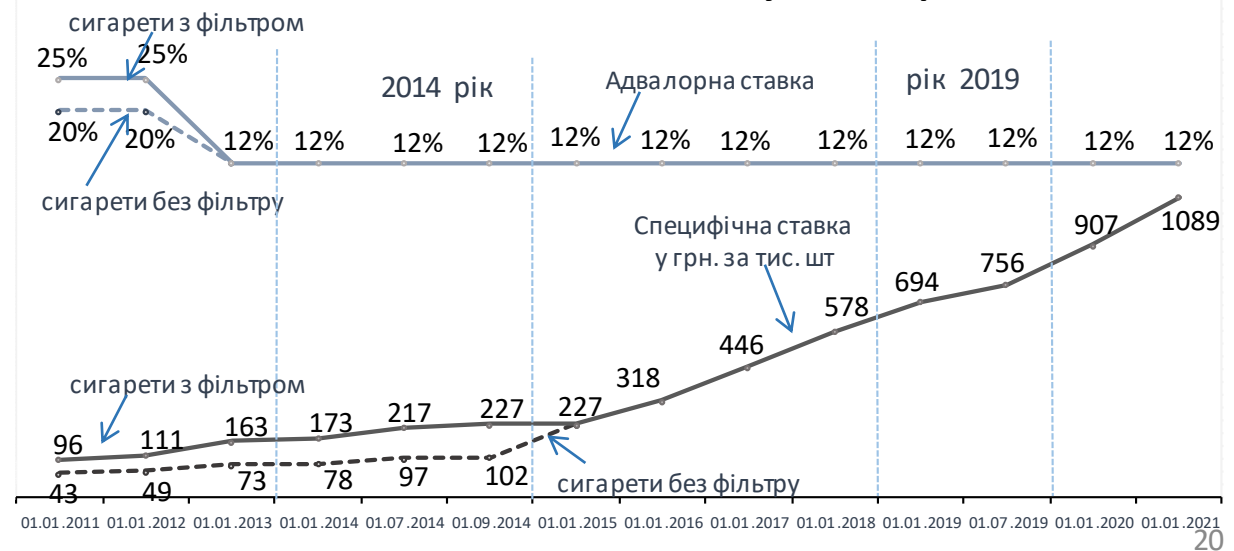

у 2021р. розрив між споживанням і постачанням акумулював залишки у оптовиків (з початку року зросли на 1,4 млрд шт)

— Обсяг реалізації (постачання) тютюнових виробів (виробництво-експорт+імпорт)(млрд шт)
 — Обсяг реалізації (споживання) тютюнових виробів (виробництво-експорт+імпорт-зміни залишків)(млрд шт)

Джерело: Державна служба статистики, Державна податкова служба

Ставки акцизного податку на сигарети

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК З ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ

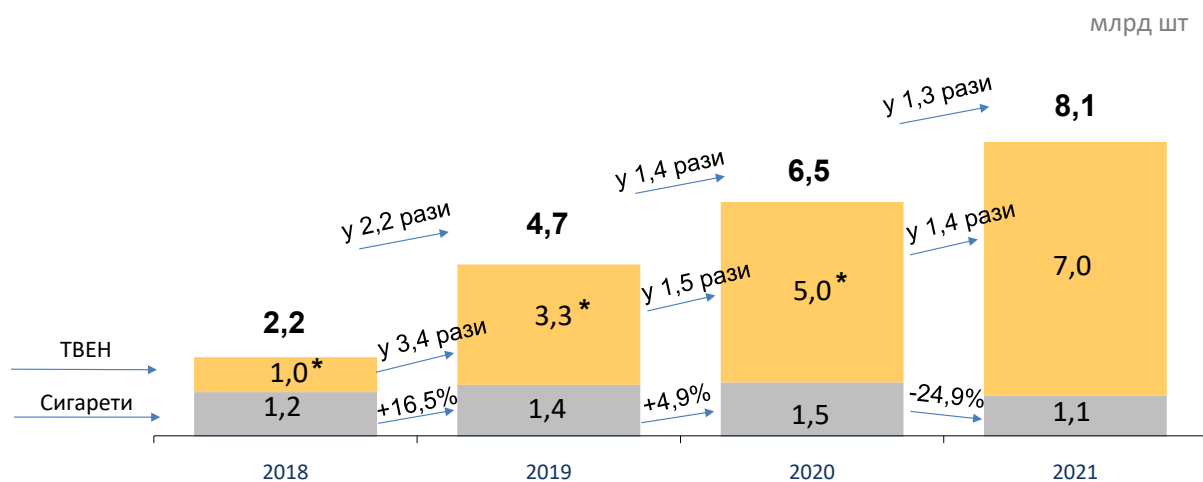

У 2021 році надходження акцизного податку з ввезених тютюнових виробів зросли у 5,3 рази до попереднього року та склали 12,2 млрд гривень.

До збільшення надходжень у 5,3 рази призвело зростання з 1 січня 2021 року ставки акцизного податку на ТВЕН у 4,3 рази, яка зрівнялася з класичними сигаретами, при цьому, незважаючи на суттєве зростання ставки, обсяги імпорту ТВЕН у 2021 році продовжували зростати.

Протягом останніх трьох років спостерігається значне зростання обсягів імпорту тютюновмісних виробів для електричного нагрівання (ТВЕН), в т. ч. у 2019 році – в 3,4 рази, у 2020 році – у 1,5 рази, у 2021 році – ще у 1,4 рази. Суттєве збільшення імпорту ТВЕН витіснило споживання сигарет, які у минулих роках оподатковувалися за вищою ставкою акцизного податку.

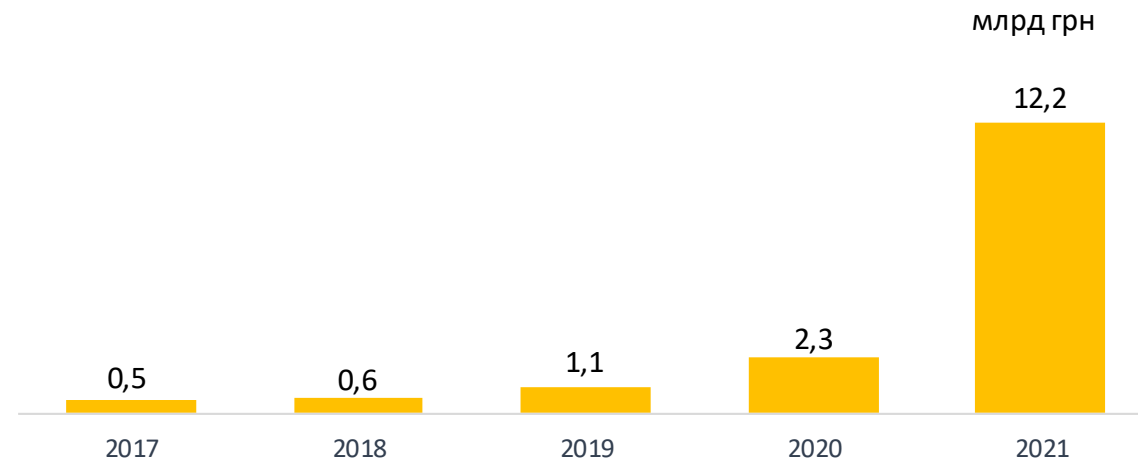
Обсяг імпорту сигарет та ТВЕН

* - кількість переведена у млрд шт з врахуванням, що вага тютюну в 1 стіку ТВЕН 0,3 грама

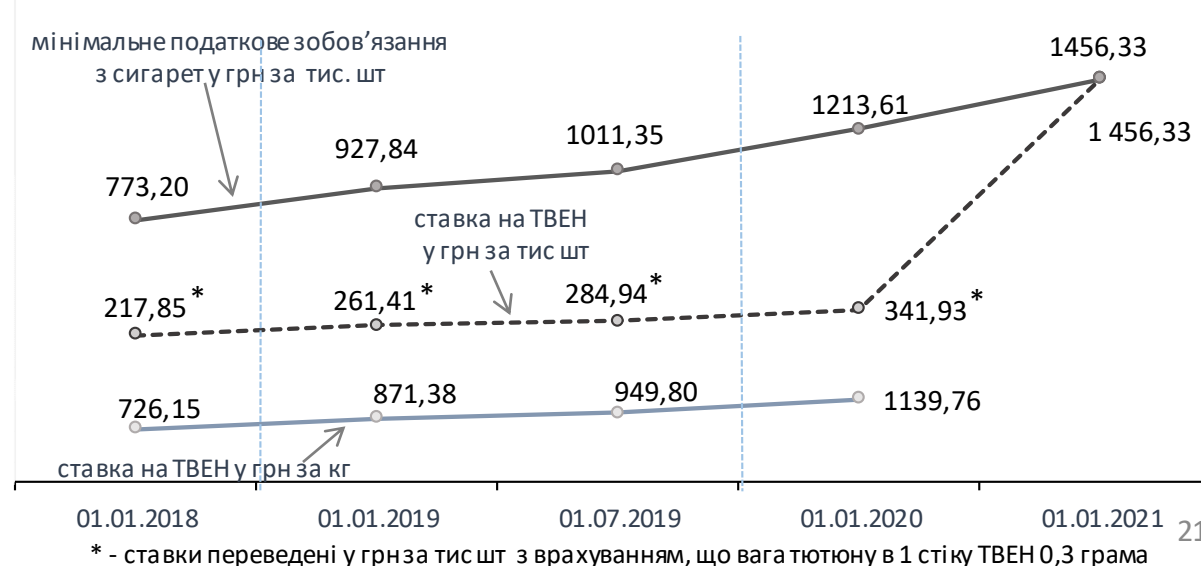
Джерело: Державна служба статистики, Державна податкова служба

Надходження акцизного податку з ввезених тютюнових виробів

Джерело: Державна казначейська служба, Міністерство фінансів

Ставки акцизного податку на сигарети та ТВЕН

* - ставки переведені у грн за тис шт з врахуванням, що вага тютюну в 1 стіку ТВЕН 0,3 грама

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК з ЛІКЕРО-ГОРІЛЧАНИХ ВИРОБІВ

У 2018-2021 роках ставка акцизного податку на лікєро-горілчані вироби не змінювалась і залишилась на рівні 2017 року.

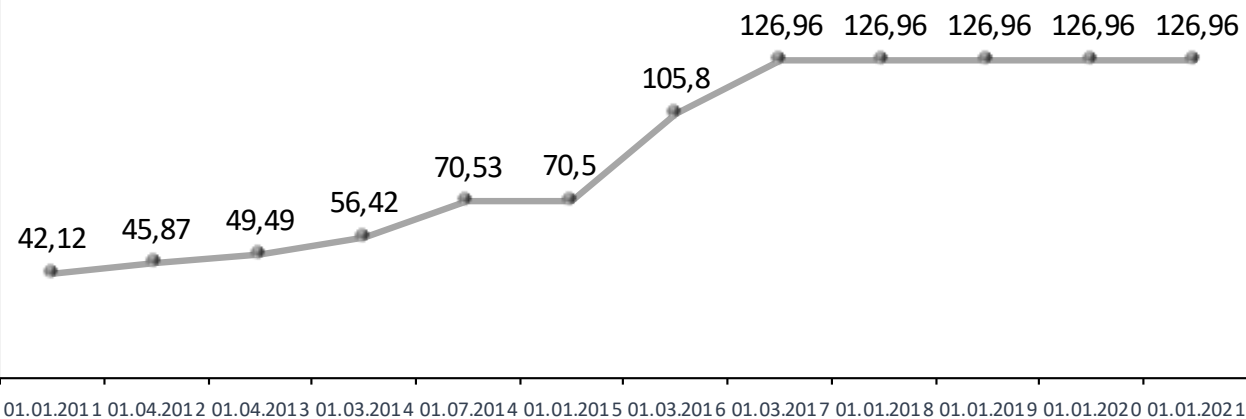
У 2021 році надходження акцизного податку з лікєро-горілчаної продукції зросли на 14,5% до попереднього року та склали 9,0 млрд гривень.

Обсяги реалізації лікєро-горілчаних виробів у 2021 році зросли на 6,3% проти попереднього року.

При цьому у структурі виробництва горілка займає понад 80%, як і у попередні роки.

На рівень споживання лікєро-горілчаних напоїв також впливає рівень цін на таку продукції, що регулюється постановою Кабінету Міністрів України від 30.10.2008 №957 «Про встановлення розміру мінімальних оптово-відпускних і роздрібних цін на окремі види алкогольних напоїв», але протягом 2020 та 2021 років зміни до неї щодо лікєро-горілчаних напоїв не вносились.

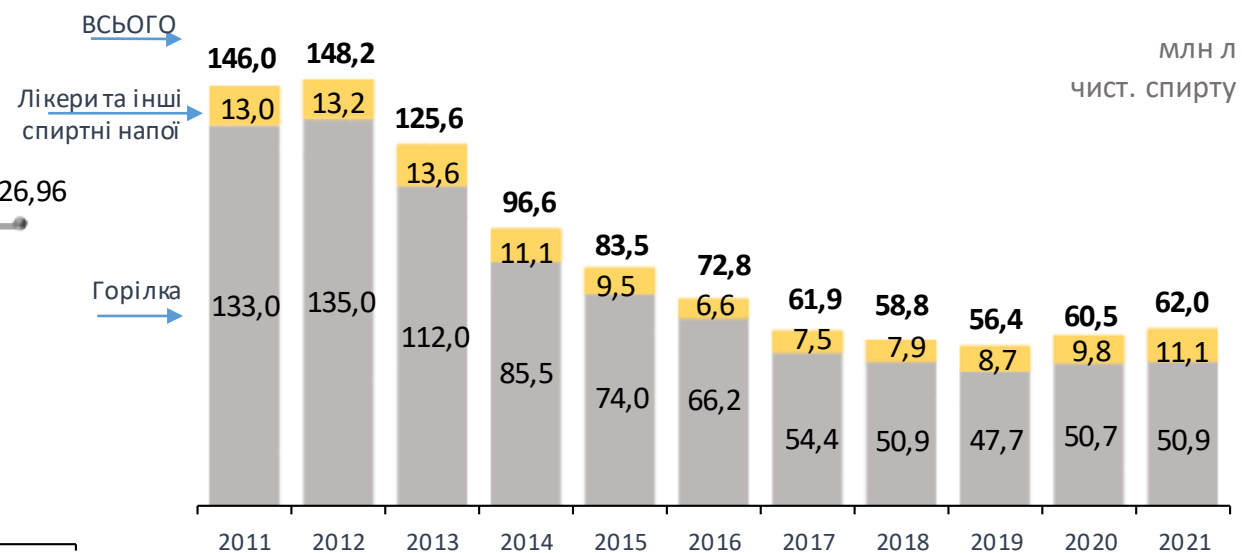
Ставки акцизного податку на горілчані вироби (грн за 1л 100% спирту)

Надходження акцизного податку з лікєро-горілчаних виробів до державного бюджету та обсяги їх реалізації

Структура виробництва лікєро-горілчаних напоїв

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК з ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

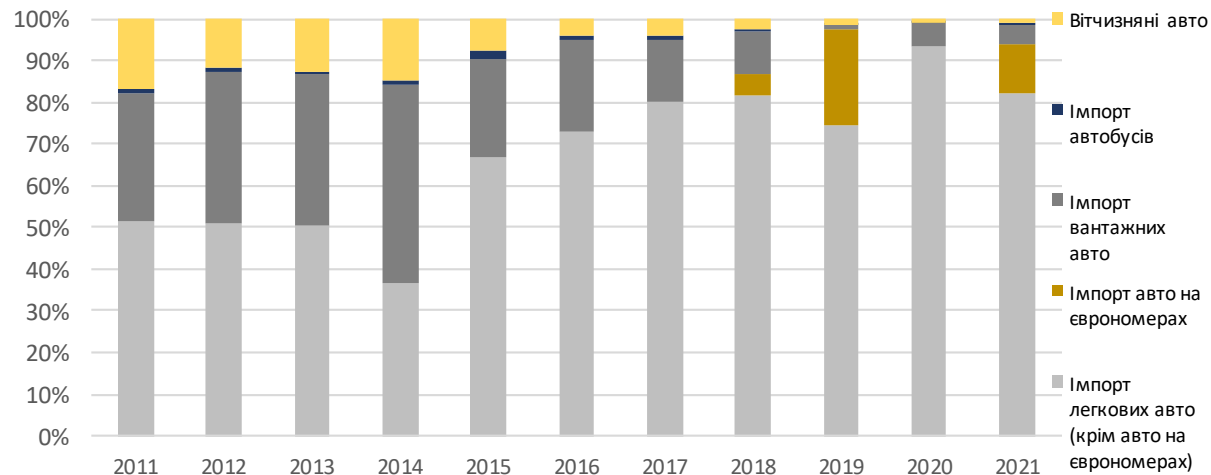
У 2021 році надходження до зведеного бюджету акцизного податку з транспортних засобів склали 16,4 млрд грн та зросли на 5,3 млрд грн, або у 1,5 рази р/р.

При цьому обсяги реалізації транспортних засобів у 2021 році зросли на 35,4% р/р, а курс гривні по відношенню до євро збільшився з 30,8 грн/євро у 2020 році до 32,3 грн/євро у 2021 році (на 4,9%).

Законом України від 15.04.2021 № 1402 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо справляння податків і зборів, інших обов'язкових платежів, об'єктом оподаткування яких є транспортні засоби» запроваджено тимчасові пільгові ставки акцизного податку для розмитнення вживаних автомобілів з європейською реєстрацією, яким понад 5 років, які були ввезені на територію України до 31.12.2020.

Починаючи з 2015 року частка імпортованих легкових автомобілів є домінуючою і в останні роки сягає понад 90%.

Структура обсягів реалізації транспортних засобів (легкових та вантажних автомобілів, автобусів)

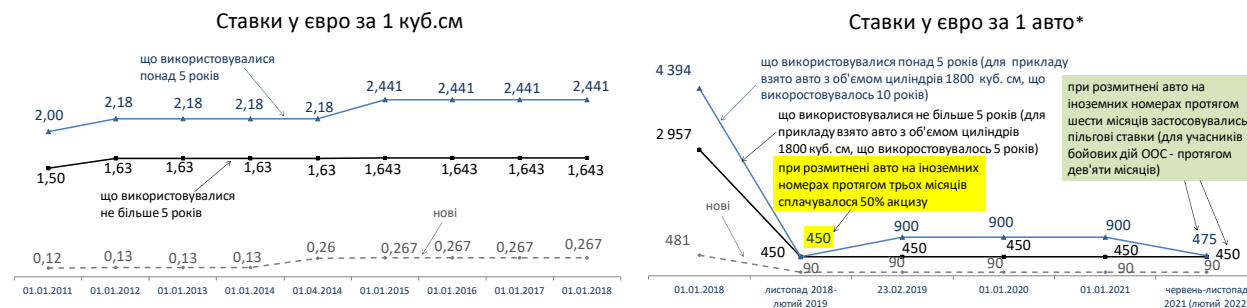
Джерело: Державна служба статистики, Державна митна служба

Надходження акцизного податку з транспортних засобів до держбюджету та обсяги їх реалізації

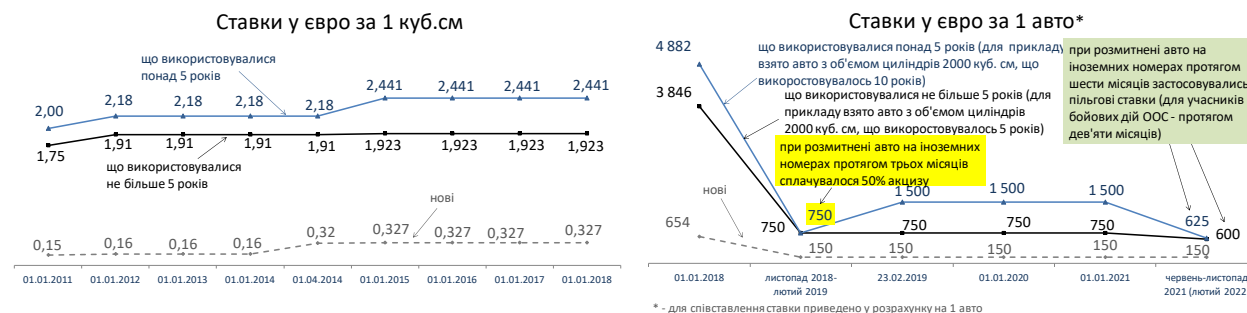

Джерело: Державна казначейська служба, Міністерство фінансів

Ставки акцизного податку на легкові автомобілі з бензиновим двигуном з об'ємом циліндрів від 1500 до 2200 куб. см

Ставки акцизного податку на легкові автомобілі з дизельним двигуном з об'ємом циліндрів від 1500 до 2500 куб. см

* - для співставлення ставки приведено у розрахунку на 1 авто

РЕНТНА ПЛАТА ЗА ВИДОБУВАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

За січень-грудень 2021 року надходження від рентної плати за користування надрами для видобування природного газу до зведеного бюджету становили 62,5 млрд грн, що на 37,6 млрд грн або у 2,5 рази більше ніж за відповідний період 2020 року.

Суттєве збільшення надходжень в основному обумовлено збільшенням:

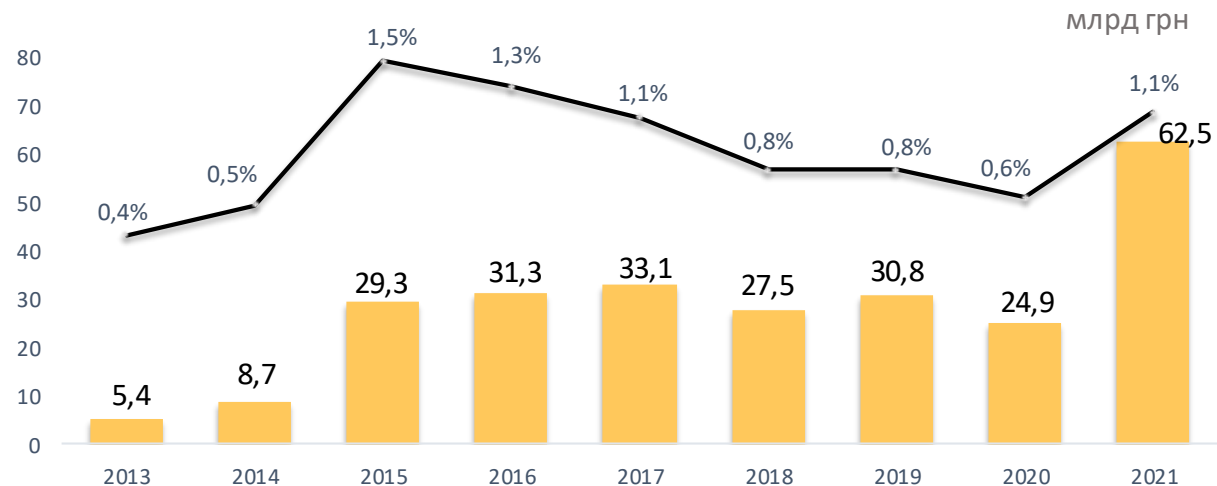
- у 3,2 рази середньої митної вартості імпортованого природного газу: з 144,5 (січень-грудень 2020 р.) до 460,1 (січень-грудень 2021 р.) дол. США за 1000 м куб;
- у 3,3 рази середньої ціни реалізації газу: з 3740 (січень-грудень 2020 р.) до 12373 (січень-грудень 2021 р.) грн за 1000 м куб, що видобувався та реалізовувався суб'єктом ринку природного газу, на якого до 20 травня 2021 року були покладені спеціальні обов'язки щодо формування ресурсу природного газу для виробників теплової енергії.

Починаючи з червня 2021 року при розрахунку рентної плати вже застосовувалась ціна середньої митної вартості імпортованого природного газу.

Поряд з цим, відбулось зменшення видобутку природного газу в Україні. Так, за січень-грудень 2021 року видобуток зменшився, порівняно з січнем-груднем 2020 роком, на 2,1% (0,4 млрд м куб) до 19,9 млрд куб.

Зокрема, видобуток газу найбільшою газовидобувною компанією України – «Укргазвидобування» – за січень-грудень 2021 року зменшився на 3,9% (0,6 млрд м куб) і становив 13,7 млрд м куб.

Надходження рентної плати за користування надрами для видобування природного газу та частка у ВВП

Видобуток природного газу

РЕНТНА ПЛАТА ЗА ВИДОБУВАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

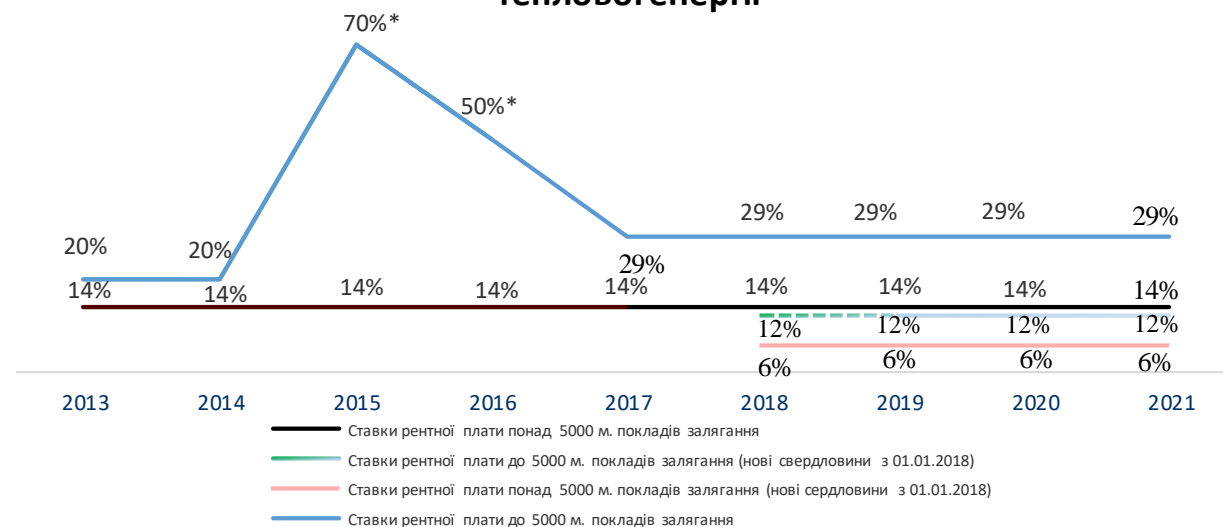
У 2021 році ставки рентної плати за користування надрами для видобування природного газу для забезпечення побутових споживачів та виробників теплової енергії залишилися на рівні 2020 року і становлять:

- з покладів до 5000 м:
  - свердловини відкриті до 2018 року – 29%;
  - нові свердловини відкриті з 2018 року – 12%;
- з покладів понад 5000 м:
  - свердловини відкриті до 2018 року – 14%;
  - нові свердловини відкриті з 2018 року – 6%.

Ціна реалізації визначалась відповідно до статті 252.8 Податкового кодексу України для газу природного, що видобувався та реалізувався суб'єкту ринку природного газу, на якого Кабінетом Міністрів України на підставі Закону України «Про ринок природного газу» були покладені спеціальні обов'язки щодо формування ресурсу природного газу для побутових споживачів до 1 серпня 2020 року, а для виробників теплової енергії до 20 травня 2021 року.

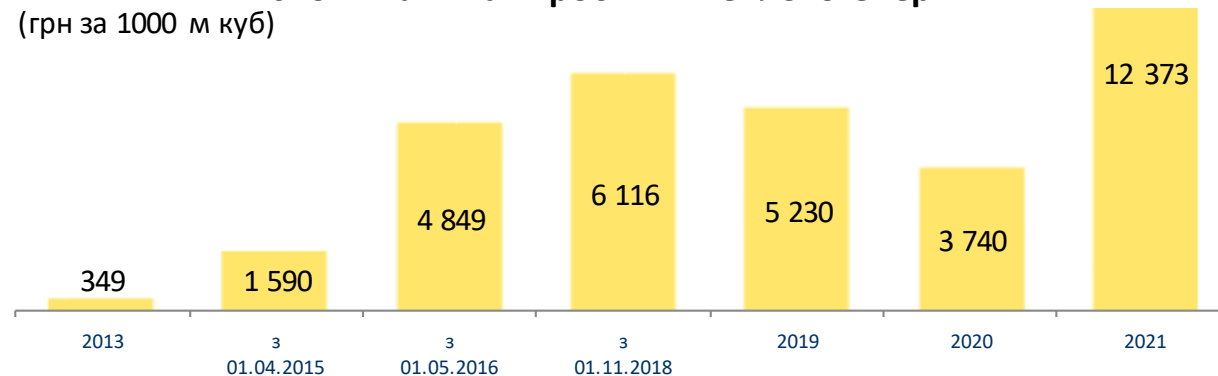
З 20 травня 2021 року для оподаткування рентною платою видобутку природного газу (незалежно від виду його постачання) застосовувалася середня митна вартість імпортованого природного газу.

Ставки рентної плати за користування надрами для видобування природного газу для забезпечення побутових споживачів та виробників теплової енергії

* ставка податку запроваджена з 1 квітня 2015, 2016 років згідно норм Податкового кодексу України

Середньорічна ціна природного газу для забезпечення побутових споживачів та виробників теплової енергії

Чинні постанови КМУ щодо ціни на природний газ:
 Постанова КМУ від 19.10.2018 № 867 (зі змінами) (діяла з 01.11.2018 до 20.05.2021);
 Постанова КМУ від 03.04.2019 № 293 (зі змінами) (діяла з 01.04.2019 до 01.06.2019);
 Постанова КМУ від 05.06.2019 № 485 (діяла з 01.06.2019 до 01.07.2020);
 Постанова КМУ від 18.01.2021 № 25 (гранична ціна для побутових споживачів на рівні 6990 грн з 01.02.2021 до 31.03.2021).

Джерело: Державна податкова служба України

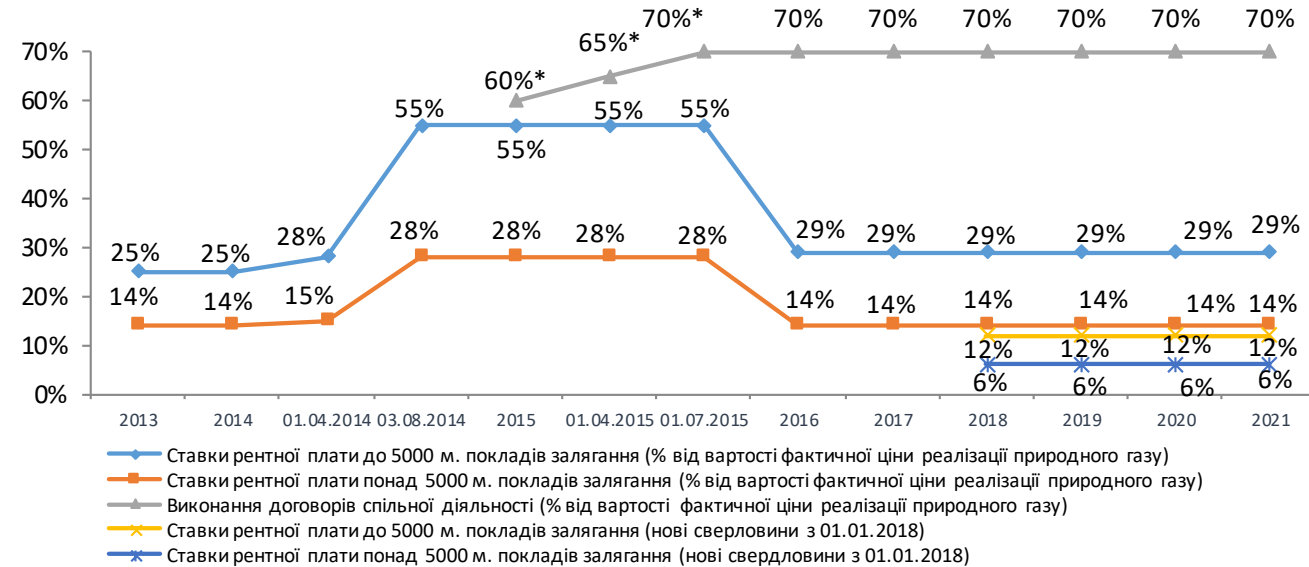
РЕНТНА ПЛАТА ЗА ВИДОБУВАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

У 2021 році ставки рентної плати за видобування природного газу для інших цілей залишилися на рівні 2020 року і становлять:

- з покладів до 5000 м:
  - свердловини відкриті до 2018 року – 29%;
  - нові свердловини відкриті з 2018 року – 12%;
- з покладів понад 5000 м:
  - свердловини відкриті до 2018 року – 14%;
  - нові свердловини відкриті з 2018 року – 6%;
- виконання договорів про спільну діяльність – 70%.

Ставки рентної плати за користування надрами для видобування природного газу для інших цілей (промислових споживачів)

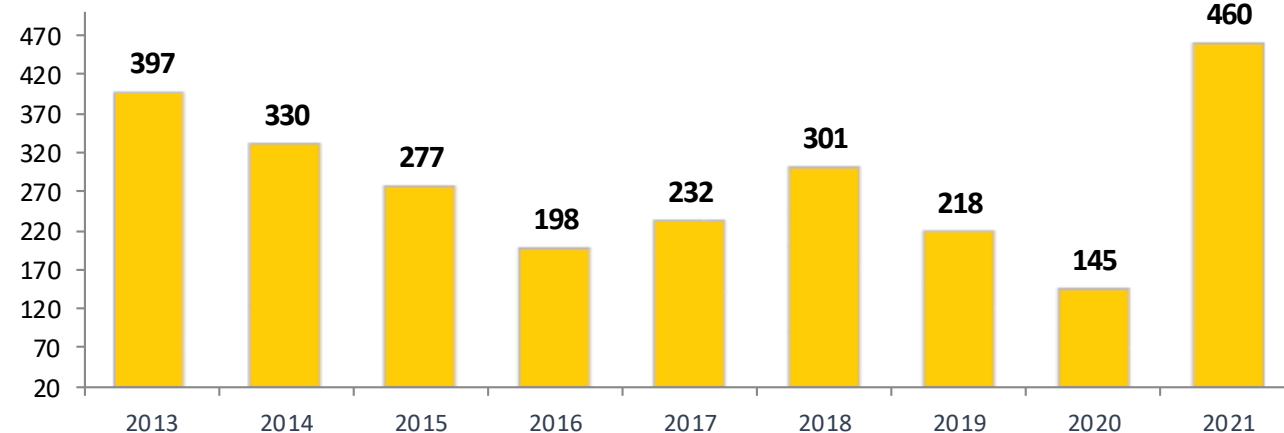

* ставка податку запроваджена з 1 січня 2015 року (60%), з 1 квітня 2015 року (65%), з 1 липня 2015 року (70%) згідно норм Податкового кодексу України

Відповідно до статті 252.8 Податкового кодексу України для іншого газу природного фактичною ціною реалізації вважається середня митна вартість імпортованого природного газу, що склалася у процесі його митного оформлення під час ввезення на територію України за податковий (звітний) період.

Фактична середня митна вартість імпортованого природного газу для інших цілей у 2021 році склала 460,1 дол. США за 1000 м куб, у 2020 році середня митна вартість становила 144,5 дол. США за 1000 м куб.

Середня ціна природного газу для інших цілей (промислових споживачів) (дол. США/1 тис м куб)

Джерело: Мінекономіки України

ДОХОДИ ЗАГАЛЬНОГО ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ЗА 2021 РІК

Розпис
1 054,2 млрд грн

Факт
1 084,1 млрд грн

Виконання розпису
+ 29,9 млрд грн 102,8%

Вид доходу	Відхилення млрд грн	Виконання %	Причини відхилення від розпису
Рентна плата та користування надрами	+ 11,3	126,9%	Вищі ціни на окремі корисні копалини у 2021 році порівняно з врахованими у бюджеті (згідно припущень до макропрогнозу): - імпортованого природного газу 460,1 дол США за 1 тис м куб, враховано 185 дол США; - нафти марки Urals 68,63 дол США за 1 тону, враховано 47,0 дол США - значним збільшенням ціни на залізну руду на світовому ринку
Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції)	+ 7,6	198,8%	Внаслідок підвищення ставки акцизного податку на тютюновмісні вироби для електричного нагрівання (ТВЕН) з 1 січня 2021 року в 4,3 рази прогнозувалося зменшення обсягу їх імпорту (споживання), проте у 2021 році імпорт ТВЕНів зріс у 1,4 раза
ПДВ з вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) з урахуванням бюджетного відшкодування	+ 4,0	102,7%	Пожвавлення споживчого попиту, ріст обсягів роздрібного товарообороту підприємств роздрібною торгівлі (юридичних осіб) у фактичних цінах за 2021 рік - 120,3%; ріст цін на споживчому ринку на 9,4%
Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів	+9,8	102,7%	Зростання імпорту товарів у 2021 році порівняно з 2020 роком на 34,3%, при врахованому в бюджеті рості на 9,7%, мало більший позитивний вплив на надходження, ніж негативний вплив від міцнішого обмінного курсу гривні до долара США, який у 2021 році становив 27,3 грн/дол США, при врахованому в бюджеті середньорічному обмінному курсі - 29,1 грн/дол США
Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів	- 3,2	95,6%	При прогнозуванні очікувалося, що внаслідок підвищення ставки акцизу на імпортовані тютюновмісні вироби для електричного нагрівання (ТВЕН) з 1 січня 2021 року в 4,3 рази, обсяг їх споживання зменшиться, а зросте споживання тютюнових виробів, вироблених в Україні. Проте імпорт у 2021 році ТВЕНів збільшився в 1,4 раза, що призвело до зменшення обсягу споживання вироблених в Україні сигарет

ПОКАЗНИКИ ЗАГАЛЬНОГО ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ за 2021 рік

2020 рік
877,6 млрд грн

2021 рік
1 084,1 млрд грн

Відхилення
+ 206,5 млрд грн 123,5%

Вид доходу	Темпи приросту млрд грн	Темпи приросту %	Причини зростання / падіння доходів
Податок та збір на доходи фізичних осіб	+ 20,3	+17,3%	зростання середньомісячної заробітної плати за 2021 рік на 20,9%, падіння середньооблікової кількості штатних працівників на 3,4% р/р;
Податок на прибуток підприємств	+ 51,9	+54,2%	за рахунок значного росту світової ціни на залізну руду підприємства металургійного комплексу сплатили податку у 2021 році на 41,0 млрд більше порівняно з 2020 роком
ПДВ з вироблених в Україні товарів з урахуванням бюджетного відшкодування	+38,1	+32,3%	- поживлення споживчого попиту, ріст обсягів роздрібного товарообороту підприємств роздрібною торгівлі (юридичних осіб) у фактичних цінах за 2021 рік до 2020 року склав 120,3%; - ріст цін у промисловості - 140,8% та на споживчому ринку - 109,4%;
Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів	+10,5	в 3,2 рази	за рахунок збільшення з 1 січня 2021 року ставки акцизного податку на тютюновмісні вироби для електричного нагрівання (ТВЕН) у 4,3 рази
Рентна плата за користування надрами	+27,3	в 2,0 рази	збільшення декларування податкових зобов'язань з рентної плати у зв'язку з ростом ціни на: - імпортований природний газ; - нафти марки Urals; - залізну руду
Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України	+106,2	+38,8%	поживлення зовнішньої торгівлі: - обсяги імпорту товарів у доларах США збільшилися на 34,3%; - офіційний середній обмінний курс гривні до долара США зріс на 1,2%

НАД ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ПРАЦЮВАЛИ:

ЮРІЙ РОМАНЮК

директор Департаменту прогнозування доходів бюджету

277-53-39; romaniuk@minfin.gov.ua

ЄВГЕН ГЛАДУН

заступник директора Департаменту – начальник Відділу прогнозування акцизного податку, митних та інших платежів

277-55-90; gladun@minfin.gov.ua

ОЛЕНА ІВЧЕНКО

заступник директора Департаменту – начальник Відділу прогнозування податку на прибуток та аналізу доходів бюджету

277-53-93; ivchenko@minfin.gov.ua

ІРИНА ЦИГАНКО

головний спеціаліст Відділу прогнозування податку на прибуток та аналізу доходів бюджету

277-53-93; tsiganko@minfin.gov.ua

СЕРГІЙ ПАНЧУК

головний спеціаліст Відділу прогнозування ресурсних платежів та податків до місцевих бюджетів

206-57-03; Panchuk@minfin.gov.ua

ІВАН МАКОГОН

головний спеціаліст Відділу прогнозування ресурсних платежів та податків до місцевих бюджетів

206-57-03; imakogon@minfin.gov.ua

НІНА МАКАРЕНКО

головний спеціаліст Відділу прогнозування податку на додану вартість

206-57-13; makarenkong@minfin.gov.ua

НАДІЯ БУШАНСЬКА

головний спеціаліст Відділу прогнозування акцизного податку, митних та інших платежів

206-57-20; nadya@minfin.gov.ua